

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

CURS 2008-2009

UNIVERSITAT DE BARCELONA

***Departament d'Història i
Institucions Econòmiques***

<http://www.ub.edu/histeco>

DEPARTAMENT D'HISTÒRIA I INSTITUCIONS ECONÒMIQUES

MEMÒRIA D'ACTIVITATS CURS 2008-2009

ÍNDEX

MEMBRES DEL DEPARTAMENT	5
PUBLICACIONS DELS MEMBRES DEL DEPARTAMENT	7
CONGRESSOS I PRESENTACIÓ DE COMUNICACIONS	17
CURSOS, CONFERÈNCIES I SEMINARIS	25
PREMIS I RECONeixEMENTS.....	29
DOCÈNCIA IMPARTIDA PELS MEMBRES DEL DEPARTAMENT	31
CURS D'INTRODUCCIÓ A LA HISTÒRIA	37
GRUPS I PROJECTES D'INNOVACIÓ DOCENT	39
TERCER CICLE	41
TESIS DOCTORALS I TREBALLS DE RECERCA	47
ORGANITZACIÓ DE LA RECERCA	51
Centre d'Estudis Antoni de Capmany	51
Xarxa de Referència D'R+D+I en Economia i Polítiques Públiques de la Generalitat de Catalunya.....	59
PUBLICACIONS DEL DEPARTAMENT	63
<i>Revista de Historia Industrial</i>	63
SEMINARIS DEL DEPARTAMENT.....	69

MEMBRES DEL DEPARTAMENT

CURS 2008-2009

Director

Dr. Enric Tello Aragay

Secretari

Dr. Jordi Planas Maresma

Professors

Dra. Francesca Antolín Fargas (Catedràtica d'Universitat)

Dr. Jordi Catalan Vidal (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Gaspar Feliu Montfort (Catedràtic Emèrit)

Dr. Jordi Nadal Oller (Catedràtic Emèrit)

Dr. Pere Pascual Domènech (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Carles Sudrià Triay (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Enric Tello Aragay (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Josep Maria Benaul Berenguer (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Angel Amado Calvo Calvo (Professor Titular d'Universitat)

Dra. Montserrat Carbonell Esteller (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Josep Colomé i Ferrer (Professor Titular d'Universitat)

Dra. Montserrat Duran Pujol (Professora Emèrita)

Dra. Paloma Fernández Pérez (Professora Titular d'Universitat)

Dr. Miquel Gutiérrez Poch (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Alfonso Herranz Loncán (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Jordi Planas Maresma (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Alejandro Sánchez Suárez (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Ricard Soto Company (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Daniel Aurelio Tirado Fabregat (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Francesc Valls Junyent (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Cesar Roberto Yáñez Gallardo (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Lluís Castañeda Peirón (Professor Titular d'Escola Universitària)

Prof. Ramon Ramon Muñoz (Professor Titular Interí d'Escola Universitària)

Dr. Marc Prat Sabartés (Professor Lector)

Dra. Anna Carreras Marín (Professora Col·laboradora)

Dra. Yolanda Blasco Martel (Professora Associada)

Sra. Laura Calosci (Professora Associada)

Dr. Ricard García Orallo (Professor Associat)

Dra. Paola Lo Cascio (Professora Associada)

Dra. Lúdia Torra Fernández (Professora Asociada)

Professors Ajudants i Becaris

Sra. Adoración Álvaro Moya (Professora Ajudant)

Sr. Sergio Espuelas Barroso (Professor Ajudant)

Sr. Tomàs Fernández de Sevilla Mansanet (Professor Ajudant)

Dr. Javier San Julián Arrupe (Professor Ajudant)

Sra. Roser Álvarez Klee (Becària)

Sr. Guillermo Gil-Mugarza Llorente (Becari)

Sr. Julio Martínez Galarraga (Becari)

Sr. Jordi Guilera Rafecas (Becari)

Sr. Lluís Parcerisas Benede (Becari)

Sr. José Alejandro Peres Cajías (Becari)

Sr. Carlos Rosas Villegas (Becari)

Personal d'Administració i Serveis

Sra. Violeta Calderón Pérez (Administrativa)

Dr. Raimon Soler Becerro (Tècnic de Suport a la Recerca)

PUBLICACIONES DELS MEMBRES DEL DEPARTAMENT

Álvaro Moya, Adoración

Publicacions en revistes

«Los inicios de la internacionalización de la ingeniería española», *Información Comercial Española*, 849 (2009), pp. 97-112.

Libres, capítols de llibre i altres publicacions

«Changing Patterns of Ownership and Labour Management under Changing Institutional Regimes: The Case of Telefónica in Spain, 1924-1970», a S. Fellman, A. Kuusterä, E. Vaara, eds., *Historical Perspectives on Corporate Governance: Reflections on Ownership, Participation and Different Modes of Organising*, Helsinki: The Finnish Society of Science and Letters, 2008, pp. 243-259.

(amb N. Puig i R. Castro), «Introducción histórica. Las empresas multinacionales en España», a F. Ribera Raichs, ed., *Los números uno en España*, Barcelona: Dobleerre, 2008, pp. 19-45.

«Introducción histórica», a F. Ribera Raichs, ed., *Los números uno en España*, Barcelona: Dobleerre, 2008, pp. 19-45.

«Grupo BP», a F. Ribera Raichs, ed., *Los números uno en España*, Barcelona: Dobleerre, 2008, pp. 75-87.

«John Deere Ibérica», a F. Ribera Raichs, ed., *Los números uno en España*, Barcelona: Dobleerre, 2008, pp. 215-227.

«Foreign Direct Investment, Economic Aid and Modernization: US Firms in Spain (1920-1975)», a H. Bonin i F. De Goey, eds., *American firms in Europe, 1880-1980. Strategy, Identity, Perception and Performance*, Ginebra: Droz, 2009, pp. 209-228.

(amb N. Puig i R. Castro), «European Challenges and Opportunities: The Role of Europe in the Internationalisation of Spanish Firms», a H. Schröter, ed., *The European Enterprise. Historical Investigation into Future Species*, Berlín: Springer, 2008, pp. 269-281.

Benaul Berenguer, Josep Maria

Publicacions en revistes

(amb A. Onetti i J. Torruella), «Víctimes sabadellenques de la deportació als camps nazis. Addenda», *Arraona*, 31 (2008), pp. 192-196.

«Manuel Marín Romero. Una nota bio-bibliogràfica», *Arraona*, 31 (2008), pp. 196-199.

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

- (amb C. Sudrià i A. Garrido), *Caixa Sabadell: finances i acció social (1859-2009)*, Sabadell: Obra Social Caixa Sabadell, 2008.
- (amb L. Torra), «El gremi de paraires i la vila pagesa i artesana, 1500-1813», a Benaul, J.M., dir., *Organització empresarial i ciutat industrial. El Gremi de fabricants en la història de Sabadell, 1559-2009*. Sabadell: Gremi de Fabricants, 2009, pp. 27-71.
- Dir., *Organització empresarial i ciutat industrial. El Gremi de fabricants en la història de Sabadell, 1559-2009*. Sabadell: Gremi de Fabricants, 2009.

Blasco Martel, Yolanda

Publicacions en revistes

- (amb L. Pla), «Manuel Girona, el fundador de la banca moderna», *Història Social*, 64 (2009), pp. 79-98.

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

- (amb C. Sudrià), *El Banc de Barcelona 1844-1874. Història d'un banc d'emissió*, Barcelona: Departament d'Economia i Finances, Generalitat de Catalunya, 2009.
- (amb C. Sudrià), *El Banco de Barcelona 1844-1874. Historia de un banco emisor*, Madrid: LID-Editorial empresarial, 2009.
- *Epistolari de Jaume Badia. El pensament bancari en el segle XIX*, Torredembarra: Arxiu Municipal de Torredembarra, 2009.
- (amb M. Arias), *Estudi preliminar sobre les polítiques d'Igualtat al Consorci de la Zona Franca*, Barcelona: Consorci de la Zona Franca, 2009.

Calvo Calvo, Àngel

Publicacions en revistes

- «Regulación económica y mercado en el sector de las telecomunicaciones. Telefónica: 1945-65», *Revista de Historia Económica*, XXVIII-2 (2009), pp. 291-320.
- «Estado, empresa, mercado. Standard Eléctrica y la industria de equipo de telecomunicación en España, 1877-1952», *Investigaciones de Historia Económica*, 13 (2009), pp. 43-72.
- «Reti di telecomunicazione: la diffusione urbana del telefono in Spagna, 1877-1930», *Storia Urbana*, 119 (2008), pp. 75-99.

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

«L'Hospitalet de Llobregat: arrels històriques d'una economia diversificada», a Tirado, D., ed., *Estudi socioeconòmic de l'Hospitalet del Llobregat 2008*, Barcelona: Cambra de Comerç de Barcelona, 2009.

Carbonell Esteller, Montserrat

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

«Género y previsión en la España del siglo XIX», a Castillo, S. i R. Ruzafa, coords., *La previsión social en la Historia*, Madrid: Siglo XXI, 2009, pp. 137-170.

Carreras Marín, Anna

Publicacions en revistes

(amb M. Badia), «La fiabilidad de la asignación geográfica en las estadísticas de comercio exterior: América Latina y el Caribe (1908-1930)», *Revista de Historia Económica-Journal of Iberian and Latin American Economic History*, XXVI (2008), pp. 355-373.

(amb M. Badia), «The First World War and Coal Trade Geography», *Jahrbuch für Geschichte Lateinamerikas. Anuario de Historia de América Latina*, 45 (2008).

Castañeda Peirón, Lluís

Publicacions en revistes

«Los corredores reales de cambios de Barcelona en el siglo XIX: un estudio sobre la representatividad de la documentación conservada», *Estudis Històrics i Documents dels Arxius de Protocols*, XXVI (2008), pp. 279-343.

Catalan Vidal, Jordi

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

«Fabricar para la guerra, padecer por el frente. La coyuntura industrial del conflicto armado español», a Fuentes Quintana, E., ed., *Economía y economistas españoles en la Guerra Civil*, Barcelona: Galaxia Gutenberg-Círculo de Lectores, 2008, pp. 271-292.

Colomé Ferrer, Josep

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

«La optimización del uso del suelo y la formación del paisaje vitícola en Cataluña (la comarca del Alt Penedès)», a Garrabou, R. i J.M. Naredo, eds., *El paisaje en perspectiva histórica. Formación y transformación del paisaje en el mundo mediterráneo*, Saragossa: Prensas Universitarias de Zaragoza, 2008, pp. 377-390.

Espuelas Barroso, Sergio

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

(amb M. Vilar Rodríguez) «The determinants of social spending in Spain (1880-1960): Is Lindert right?», Facultat d'Economia i Empresa, Universitat de Barcelona, 2008, (working paper E08/209)

Feliu Montfort, Gaspar

Publicacions en revistes

«Introducció: El llibre de Jaume Boada sobre els trenta sous mallorquins de 1821», *Acta Numismatica*, 38 (2008), 7-14.

Fernández de Sevilla Mansanet, Tomàs

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

(amb E. Sánchez), «Renault España», a F. Ribera Raichs, ed., *Los números uno en España*, Barcelona: Dobleerre, 2008, pp. 299-311.

Fernández Pérez, Paloma

Publicacions en revistes

(amb N. Puig), «Global lobbies for a global economy. The making of the Spanish Institute of Family Firms in an international perspective», *Business History*, 51-5 (2009), pp. 712-733.

(amb N. Puig), «A Silent Revolution. The Internationalization of Large Spanish Family Firms», *Business History*, 51-3 (2009), pp. 462-483.

(amb N. Puig), «La internacionalización de la empresa familiar española: Un análisis histórico», *Información Comercial Española, Revista de Economía*, 849 (2009), pp. 27-38.

(amb N. Puig), «Global Businesses, Global Lobbies. The Birth of the Spanish lobby of family firms in an international perspective», *Boletín virtual semestral de la Red de Historias de Empresas*, 9 (2008).

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

“Small and Medium Enterprises (SMEs) and Innovation. The Case of Catalan Metal Firms in the 20th Century: A first approach”, a Lescure, M., ed., *Les PME dans les sociétés européennes de 1880 à nos jours*, Brussel·les: Peter Lang, 2008.

García Orallo, Ricard

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

La Hacienda pública española y la crisis agraria de finales del siglo XIX: la recaudación tributaria como síntoma, València: Publicacions de la Universitat de València, 2008, pp. 572-596

Gutiérrez Poch, Miquel

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

«Schneider Electric España», a F. Ribera Raichs, ed., *Los números uno en España*, Barcelona: Dobleerre, 2008, pp. 313-325.

Himel 1958-2008, Barcelona: Himel, 2008.

Herranz Loncán, Alfonso

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

Infraestructuras y crecimiento económico en España, 1850-1935, Madrid: Fundación de los Ferrocarriles Españoles, 2009.

Lo Cascio, Paola

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

Nacionalisme i autogovern. Catalunya, 1980-2003, Catarroja: Afers, 2008.

Martínez Galarraga, Julio

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

(amb D.A. Tirado i J.R. Rosés), *The upswing of regional income inequality in Spain (1860-1930)*, Madrid: Working Papers in Economic History Universidad Carlos III, WP 09-05, 2009.

Parcerisas Benedé, Lluís

Publicacions en revistes

«Las transformaciones del paisaje de Vilassar de Mar desde 1850 hasta la actualidad», *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 65 (2008), pp. 67-80.

«R. GARRABOU y J.M. NAREDO (eds.), El paisaje en perspectiva histórica. Formación y transformación del paisaje en el mundo mediterráneo, Prensas Universitarias de Zaragoza, Zaragoza, 2008, 414 pp.», *Revista de Historia Industrial*, 40 (2009), pp. 217-218, ressenya.

Pascual Domènech, Pere

Publicacions en revistes

«La industria del cobre en España II. De 1976 a 2005», *Revista de Historia Industrial*, 38 (2008), pp. 115-159.

«Història d'una adoberia. L'antiga fàbrica d'adobar pells del a família Mateu (circa 1765-2000)», *Miscellanea Aqualatensia*, 13 (2009), pp. 351-407.
Review

Libres, capítols de llibre i altres publicacions

(amb Estrada, G.), «Indústria, creixement urbà i habitatge obrer: Igualada, segle XIX», a Dorel-Ferré, G., dir., *Habitatge obrer i colònies industrials a la península ibèrica*, Barcelona: Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, 2008, pp. 67-79.

(amb Puig, M.; Riba, J.; Caballé, J., i Ferreras, C.), *El molí de l'Abadia i els seus moliners (segles XIX-XX). Assaig sobre un element primigeni del Rec d'Igualada*, Igualada: Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada, 2009.

Planas Maresma, Jordi

Publicacions en revistes

«Os proprietários e o associativismo agrário na Catalunha (1850-1936)», *Análise Social*, XLIV-3 (2009), pp. 511-531.

(amb F. Valls), «Associacionisme, cooperativisme agrari i conflictivitat social en un nucli rabassaire: els Hostalets de Pierola al primer terç del segle XX», *Miscellanea Aqualatensia*, 13 (2009), pp. 409-438.

«Ricardo Robledo Hernández y Santiago López García (eds.): *¿Interés particular, bienestar público? Grandes patrimonios y reformas agrarias*, Zaragoza, Prensas Universitarias de Zaragoza, 2007, 581 pp.», *Investigaciones de Historia Económica*, 14 (2009), pp. 194-197, ressenya.

Prat Sabartés, Marc

Publicacions en revistes

«Textile trade and trade credit in Spain (1840-1913)», *Financial History Review*, 16-1 (2009), pp. 73-94.

«Between the Firm and the Market: an International Comparison of the Commercial Structures of the Cotton Industry (1820-1939)», *Business History*, 51-2 (2009), pp. 181-201.

San Julián Arrupe, Javier

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

«Gumersindo de Azcárate en el debate sobre los impuestos progresivos de la Reforma Villaverde, 1899-1900», a Cabrero Blanca, Claudia, *et. al., coords, La escarapela tricolor. El republicanismo en la España contemporánea*, Madrid: KRK Ediciones, 2008, pp. 315-330.

A comparison of the processes of institutionalisation of political economy in Spain and Italy (1860-1900), Barcelona: Documents de Treball de la Facultat d'Economia i Empresa, E09/217, 2009.

Soler Becerro, Raimon

Publicacions en revistes

«Emili Giralt i Raventós: entre la demografia, la història agrària i el Penedès. Nota bio-bibliogràfica», *Del Penedès*, 18 (2008), pp. 17-22.

«Les exportacions de vins catalans durant la segona meitat del segle XX», *Recerques*, 55 (2007), pp. 127-152.

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

«Indicadores históricos», a Bel, Germà; Nadal, Miquel, *dirs., Anuario de la movilidad 2008*, Barcelona: Fundació RACC, 2008, pp. 87-89.

«El desenvolupament econòmic del Barcelonès Nord en els segles XIX i XX», a Tirado Fabregat, Daniel A., *ed., Estudi socioeconòmic del Barcelonès Nord 2008*, Barcelona: Cambra de Comerç de Barcelona, 2009, pp. 72-75.

Soto Company, Ricard

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

«L'estructura agrària de la Mallorca musulmana: què sabem i com ho sabem», a Deyà, M., *coord., Història de Mallorca*, Palma: Última Hora, 2008.

Sudrià Triay, Carles

Publicacions en revistes

(amb M. Navas), «La crisi financera de 1866 a Catalunya: una revisió», *Recerques*, 55 (2007), pp. 35-72.

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

- (amb Y. Blasco), *El Banc de Barcelona 1844-1874. Història d'un banc d'emissió*, Barcelona: Departament d'Economia i Finances, Generalitat de Catalunya, 2009.
- (amb Y. Blasco), *El Banco de Barcelona 1844-1874. Historia de un banco emisor*, Madrid: LID-Editorial empresarial, 2009.
- «Pròleg», a M.J. Muiños Villaverde i V. Terol Grau, *Articulació territorial i transformacions econòmiques a la Catalunya meridional (1833-1936)*, Tarragona: Diputació de Tarragona, 2008, pp. 9-13.

Tello Aragay, Enric

Publicacions en revistes

- (amb J. Marull i J. Pino), «The Loss of Landscape Efficiency: An Ecological Analysis of Land-Use Changes in Western Mediterranean Agriculture», *Global Environment. Journal of History and Natural and Social Sciences*, 2 (2008), p. 112-150.
- (amb J. Marull, J. Pino i J.M. Mallarach), «El tratamiento del territorio como sistema: criterios ecológicos y metodologías paramétricas de análisis», *Ciudad y Territorio. Estudios Territoriales*, 37 (2008), p. 437-453.
- «Venticinque idee e qualche proposta per una nuova cultura del territorio. Una riflessione dalla Catalogna», *Demetra. Bolletino di storia e ambiente*, 17 (2008), p. 6-22.
- «Enric Prat, *Moviéndose por la paz. De Paz Christi a las movilizaciones contra la guerra*», *Recerques*, 56 (2008), p. 181-206. Ressenya

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

- (amb R. Garrabou i X. Cussó), «El cambio en los usos del suelo en la comarca catalana del Vallès (1850-2000): fuerzas motoras y agentes rectores en la transformación del territorio», a Garrabou, R. i J.M. Naredo; eds., *El paisaje en perspectiva histórica. Formación y transformación del paisaje en el mundo mediterráneo*, Saragossa: Prensas Universitarias de Zaragoza, 2008, pp. 233-258.
- «Vint-i-cinc idees i algunes propostes per a una nova cultura del territori», a AA. DD., *La recerca local davant les problemàtiques del segle XXI*, Tarragona: Institut Ramon Muntaner, 2008.
- «Nuevas y viejas lecturas de la realidad política desde los movimientos sociales alternativos», a Prat, E., M. Renom i M.L. Retuerta, dirs; Hachuel, E., coord., *Construcció de consciència i de canvi. Una aproximació als moviments socials des del Baix Llobregat*, Sant Feliu de Llobregat: Edicions del Llobregat, 2009, 67-117.
- (amb R. Garrabou, X. Cussó i M. Badia-Miró), «Explaining agrarian specialization in an advanced organic economy. The province of Barcelona in the mid-nineteenth century», a Pinilla, V., ed., *Markets and Agricultural Change in Europe from the 13th to the 20th Century*, Thurnholt/Nova York (Estats Units): Brepols, 2009, pp. 137-171.

Tirado Fabregat, Daniel A.

Publicacions en revistes

(amb E. Paluzie, J. Silvestre i J. Pons), «Is There Life Beyond the ISI Journal lists? The International Impact of Spanish, Italian, French and German Economics Journals», *Applied Economics*, (2008).

(amb E. Paluzie i J. Pons), «A test of the market potential equation in Spain», *Applied Economics*, 41-12 (2009), pp. 1487-1493.

(amb E. Paluzie i J. Pons), «Migrants and market potential in Spain over the XXTh century: a test of the New Economic Geography», *Spanish Economic Review*, 11 (2009), pp. 243-265.

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

Coord., *Estudi socioeconòmic del Barcelonès Nord 2008*, Barcelona: Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació, 2009.

Coord., *Estudi socioeconòmic de l'Hospitalet de Llobregat 2008*, Barcelona: Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació, 2009.

«El Barcelonès Nord i l'Hospitalet de Llobregat: protagonistes de grans transformacions urbanes», *Informe territorial de la província de Barcelona, 2009*, Barcelona: Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació i Diputació de Barcelona 2009.

(amb J.R. Rosés i J. Martínez), *The upswing of regional income inequality in Spain (1860-1930)*, Madrid: Working Papers in Economic History Universidad Carlos III, WP 09-05, 2009.

(amb E. Paluzie i J. Pons), *Trade Policy and wage gradients: evidence from a protectionist turn*, Warwick (Regne Unit): Working Papers of the Centre for the Study of Globalization and Regionalization, University of Warwick, 2009.

Torra Fernández, Lúdia

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

(amb J.M. Benaul), «El gremi de paraires i la vila pagesa i artesana, 1500-1813», a Benaul, J.M., dir., *Organització empresarial i ciutat industrial. El Gremi de fabricants en la història de Sabadell, 1559-2009*. Sabadell: Gremi de Fabricants, 2009, pp. 27-71.

Les societats mercantils de Barcelona en el marc del procés industrial de Catalunya (s.XVIII-XIX), Cambra de Comerç de Barcelona, 2009.

Valls Junyent, Francesc

Publicacions en revistes

(amb J. Planas), «Associacionisme, cooperativisme agrari i conflictivitat social en un nucli rabassaire: els Hostalets de Pierola al primer terç del segle XX», *Miscellanea Aqualatensia*, 13 (2009), pp. 409-438.

«Llenguadoc-Catalunya. Més 'punts' d'història de la viticultura mediterrània», *Estudis d'Història Agrària*, 20 (2007), pp. 89-112.

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

The international competitiveness of cava: success of a particular firm or the district ?, Barcelona: Documents de Treball de la Facultat d'Economia i Empresa, E09/224, 2009.

«Sobre el paper ambivalent de la vinya en els estudis sobre el desenvolupament econòmic contemporani a l'Euroregió Pirineus-Mediterrània», a Societat Catalana d'Economia, *Aportacions a la recerca i al debat en economia a Catalunya*, Barcelona: Societat Catalana d'Economia, 2009, pp. 55-72.

Yáñez Gallardo, César

Llibres, capítols de llibre i altres publicacions

(amb M. Rubio i A. Carreras), «Modernización económica en América Latina y el caribe entre 1890 y 1925: una mirada desde el consumo de energía», a Rubio, M. i R. Bertoni, comp., *Energía y desarrollo en el siglo XX. Uruguay en el marco latinomaericano*, Montevideo: Fin de Siglo, 2008, pp. 91-119.

CONGRESSOS I PRESENTACIÓ DE COMUNICACIONS

Álvaro Moya, Adoración

Comentarista al *13th Annual Meeting of the European Business History Conference*, Sessió 9E "Managing Big Business", 11-13 de juny de 2009, Bocconi University, Milà (Itàlia)

«Expansión multinacional y negociación política en España: International Harvester en España (1952-1980)», *I Jornadas de Historia Empresarial: España y Europa*. Centre d'Estudis Antoni de Capmany en Economia i Història Econòmica, Universitat de Barcelona, 11-12 de desembre de 2008.

Membre del comitè organitzador, *I Jornadas de Historia Empresarial: España y Europa*. Centre d'Estudis Antoni de Capmany en Economia i Història Econòmica, Universitat de Barcelona, 11-12 de desembre de 2008.

«FDI and globalization in the European periphery: John Deere in Spain (1956-1994)», *XVth World Economic History Congress of the International Economic History Association (IEHA)*, Utrecht (Holanda), 3-7 d'agost de 2009.

Benaul Berenguer, Josep Maria

(amb C. Sudrià), «Competencia y regulación. La expansió de Caixa Sabadell bajo el franquismo», *Congreso Internacional de Historia de las Cajas de Ahorros*, Murcia, 2008.

Blasco Martel, Yolanda

(amb M. Badia, S. Lozano i R. Soler), «The Existence of an Investment Network beside the Firm System at the Beginning of the Industrialization, Catalonia at mid 19th Century», *I Jornadas de Historia Empresarial: España y Europa*. Centre d'Estudis Antoni de Capmany en Economia i Història Econòmica, Universitat de Barcelona, 11-12 de desembre de 2008.

Calvo Calvo, Àngel

«Del Rotary al Pentaconta. La difusió de la tecnologia telefónica automática en Catalunya», *X Trobades de Història de la Ciència i de la Tècnica*, Lleida, 13-16 de novembre de 2008.

Coordinació de la Taula Rodona «Redes y tecnología. Nuevos retos», *X Trobades de Història de la Ciència i de la Tècnica*, Lleida, 13-16 de novembre de 2008.

Carbonell Esteller, Montserrat

«Economía moral, redes sociales y familia frente a la precariedad del empleo en la Barcelona del setecientos», *IX Jornadas de Historia del trabajo. Viejas y nuevas formas de empleo y precariedad*, Universitat de Barcelona, Barcelona, 28 i 29 d'abril de 2009.

Catalan Vidal, Jordi

(amb Ramon, R.), «The origins of made in Spain fashion. Hub-firm clusters and industrial districts in textile, clothing and shoemaking since the Golden Age», *13th meeting of the European Business History, Association and 55th meeting of the Business History Conference*, Università Bocconi, Milà, Itàlia, 11-13 de juny de 2009.

(amb Miranda, J.A. i Ramon, R.), Organització de la sessió «From manufacturing to fashion: textile and shoemaking clusters in Spain», *13th meeting of the European Business History, Association and 55th meeting of the Business History Conference*, Università Bocconi, Milà, Itàlia, 11-13 de juny de 2009.

(amb Ramon, R.), «Marshall in Iberia. The competitive advantage of the textile, apparel and footwear districts», *15th World Economic History Congress*, Utrecht, Holanda, 3-7 d'agost de 2009.

(amb Colli, A. i Lescure, M.), Organitzador de la sessió «Clusters versus industrial districts in the formation of competitive advantage, 1820-2008», *15th World Economic History Congress*, Utrecht, Holanda, 3-7 d'agost de 2009.

«Distritos y clusters en la industrialización española: una perspectiva de largo plazo», *Les chemins de l'industrialisation en France et en Espagne (XVIIIe-XXIe siècles)*, París, França, 2009.

Duran Pujol, Montserrat

(amb G. Feliu), «Algunos datos para el cálculo del PIB catalán (siglos XVI-XVIII), con escepticismo», *IX Congreso de la "Asociación Española de Historia Económica"*, Murcia, 9-12 de setembre de 2008.

Espuelas Barroso, Sergio

«The determinants of social spending in fifteen European countries, 1950-80, Are dictatorships less redistributive?», *VIII Congres d'EHES*, Ginebra (Suïssa), 2009.

«Politics and the Welfare State in six selected western European countries, 1960-2004», *IV Globaleuronet Summer School -Growth and Globalization: hardships, barriers and economic policies*, Lisboa (Portugal), 29 de juliol de 2009.

Feliu Montfort, Gaspar

(amb M. Duran), «Algunos datos para el cálculo del PIB catalán (siglos XVI-XVIII), con escepticismo», *IX Congreso de la "Asociación Española de Historia Económica"*, Murcia, 9-12 de setembre de 2008.

Fernández de Sevilla Mansanet, Tomàs

«De ensambladores a fabricantes. Los determinantes de la trayectoria empresarial de FASA-Renault, 1961-1972», *I Jornadas de Historia Empresarial: España y Europa*, Centre d'Estudis Antoni de Capmany d'Economia i Història Econòmica-Universitat de Barcelona, Barcelona, 11-12 de desembre de 2008.

Fernández Pérez, Paloma

(amb Puig, N.), «The Internationalization of large historical Spanish Family Firms», *IX Congreso de la Asociación Española de Historia Económica*, Múrcia, 9-12 de setembre de 2008

Participació en el comitè organitzador, *I Jornadas de Historia Empresarial: España y Europa*, Centre d'Estudis Antoni de Capmany d'Economia i Història Econòmica-Universitat de Barcelona, Barcelona, 11-12 de desembre de 2008.

(amb Sáiz, P.), «Intangible Assets and Competitiveness in Spain: An Approach Through Trademark Registration Data in Catalonia, 1850-1946», *Joint Annual Meeting of the Business History Conference and of the European Business History Association*, Università Bocconi, Milan, Itàlia, 11-13 de juny de 2009.

(amb Puig, N.), «Entrepreneurial Dynasties and the Competitive Advantage of Regions: The Case of Catalonia in a Long-Run Perspective», *Joint Annual Meeting of the Business History Conference and of the European Business History Association*, Università Bocconi, Milan, Itàlia, 11-13 de juny de 2009.

Comentarista convidada de 4 papers de la sessió «All in the Family», *Joint Annual Meeting of the Business History Conference and of the European Business History Association*, Università Bocconi, Milan, Itàlia, 11-13 de juny de 2009.

(amb Vidal Olivares, F.J.), Organització de dos sessions amb 8 papers sobre actius intangibles en les empreses del món hispano-americà, *Joint Annual Meeting of the Business History Conference and of the European Business History Association*, Università Bocconi, Milan, Itàlia, 11-13 de juny de 2009.

(amb Puig, N.), «Entrepreneurial Dynasties and the Competitive Advantage of Regions: The Case of Catalonia in a Long-Run Perspective», *XV International Economic History Association conference*, Session "Historical Determinants of Entrepreneurship" organitzada per P. Toninelli, Y. Cassis and J.L. Garcia Ruiz Utrecht (Holanda), agost de 2009.

Comentarista invitada, *Primer Encuentro de la Asociación de Historia Económica*, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 9 setembre de 2009.

García Orallo, Ricard

«Victims of globalization? Indebtedness and dispossession in the Catalan rural world during the agrarian crisis of the late nineteenth century», *XV International Economic History Association conference*, Utrechth (Holanda), agost de 2009.

Guilera Rafecas, Jordi

«The evolution of wage inequality in Spain and Portugal over the twentieth century», *A Comparative Approach to Inequality and Development: Latin America and Europe*, Instituto Figuerola, Universidad Carlos III, Madrid, maig de 2009.

«Long term regional growth and inequality patterns in Portugal», *XV International Economic History Conference*, Utrecht, Holanda, 3-7 d'agost de 2008.

«The evolution of wage inequality in Spain and Portugal over the twentieth century», *I Encuentro de la Asociación Española de Historia Económica*, Barcelona, Barcelona, 9 de setembre de 2009.

Gutiérrez Poch, Miquel

«Cambio y continuidad: la estructura empresarial de los distritos papeleros españoles (1800-1936)», *Les chemins de l'industrialisation en France et en Espagne (XVIIIè-XXIè siècles). Les PME et le développement des territoires*, École Normale Supérieure, París, maig de 2009.

«Is there a Southern Europe model? The development of papermaking and pulp industries: Italy, Spain and Portugal (1800-2008)», *XV International Economic History Conference, K3 - Evolution of Global Paper Industry: 200 years in retrospective*, Utrecht, Holanda, 3-7 d'agost de 2008.

Herranz Loncán, Alfonso

«The Contribution of Railways to Economic Growth in Latin America before 1914: the cases of Mexico, Brazil and Argentina», *XXVIII Encontro da Associação Portuguesa de História Económica e Social*, Guimaraes, Portugal, 21-22 de novembre de 2008.

«La difusión internacional de los seguros sociales antes de 1945», *XXVIII XVI Encuentro de Economía Pública*, Granada, 5-6 de febrer de 2009.

«La contribución de los ferrocarriles al crecimiento económico en América Latina antes de 1914: los casos de México, Brasil y Argentina», *Conference "Latin American Backwardness Revisited. New Empirical Contributions in Economic History"*, Barcelona, 31 de juliol-1 d'agost de 2009.

«La contribución de los ferrocarriles al crecimiento económico en América Latina antes de 1914: los casos de México, Brasil y Argentina», *I Encuentro de la Asociación Española de Historia Económica*, Barcelona, Barcelona, 9 de setembre de 2009.

Martínez Galarraga, Julio

«Market potential and regional economic growth in Spain, 1860-1930», *Fourth Iberian Economic History Conference, Iberometrics IV*, Instituto de Ciências Sociais, Lisboa, Portugal, 2009.

«The determinants of industrial location in Spain, 1860-1930», *IV Summer School, Globaleuronet, Instituto de Ciências Sociais*, Lisboa, Portugal, juliol de 2009.

«Long-term regional growth and inequality patterns in Spain (1860-1930)», *XVth World Economic History Congress*, Utrecht, Holanda, agost de 2009.

«Historical GDP in Spain: New Estimates», *Workshop Estimating Regional GDP 1900-2000 at NUTS2*, Globaleuronet, European University Institute (EUI), Firenze, Italia, abril de 2009.

Parcerisas Benedé, Lluís

«Land-use and landscape changes in the Maresme county (Barcelona, Spain) from 1850 to the present», *15th World Economic History Congress*, Utrecht, Holanda, 3-7 d'agost de 2009.

Peres Cajías, José Alejandro

«Bolivian tax revenues, new quantitative evidence», *15th World Economic History Congress*, Utrecht, Holanda, 3-7 d'agost de 2009.

«Bolivian Public Finances, 1900-1985», *Global Euronet Research Design Course 2009*, European Graduate School for Training in Economic and Social History Research/ Xarxa de Referència d R+D+i en Economia i Politiques Publiques/Centre d' Estudis Antoni de Company, Barcelona, 2009.

Prat Sabartés, Marc

«Textile Trade and Trade Credit in Spain, 1840-1913», *Fourth Iberian Economic History Conference, Iberometrics IV*, Instituto de Ciências Sociais, Lisboa, Portugal, març 2009.

Ramon Muñoz, Ramon

«Product Differentiation and Entry Barriers: Mediterranean Export Firms in the American Markets for Olive Oil prior to World War II», *Jornadas de Historia Empresarial: España y Europa*, Centre d'Estudis Antoni de Company, Facultat d'Economia i Empresa, Universitat de Barcelona, Barcelona, 11-12 de desembre de 2008.

(amb Catalan, J.), «The origins of made in Spain fashion. Hub-firm clusters and industrial districts in textile, clothing and shoemaking since the Golden Age», *13th meeting of the European Business History, Association and 55th meeting of the Business History Conference*, Università Bocconi, Milà, Itàlia,

11-13 de juny de 2009.

(amb Catalan, J.), «Marshall in Iberia. The competitive advantage of the textile, apparel and footwear districts», *15th World Economic History Congress*, Utrecht, Holanda, 3-7 d'agost de 2009.

«Migration and trade: the case of Southern-European immigration and olive oil imports in the Americas (1875-1930)», *Eighth Conference of the European Historical Economics Society (EHES)*, Graduate Institute of International and Development Studies, Ginebra, 4-5 de setembre de 2009.

San Julián Arrupe

«Los primeros debates parlamentarios sobre la introducción de la progresividad fiscal en España (1900)», *IX Congreso de la Asociación Española de Historia Económica*, Murcia, 2008.

«The processes of institutionalisation of political economy in Spain and Italy (1860-1900): A comparison?», *XIII Conference of the European Society of History of Economic Thought*, Tessalònica, Grècia, 2009.

«Political economy, tax reform and public finances: Spain's attempt to implement the income tax in 1868-1869», *36 Conference History of Economic Society*, Denver, Estats Units, 2009.

Soler Becerro, Raimon

(amb M. Badia, Y. Blasco i S. Lozano), «The Existence of an Investment Network beside the Firm System at the Beginning of the Industrialization, Catalonia at mid 19th Century», *I Jornadas de Historia Empresarial: España y Europa*, Centre d'Estudis Antoni de Capmany, Facultat d'Economia i Empresa, Universitat de Barcelona, Barcelona, 2008.

Soto Company, Ricard

«L'organització agrícola de les noves terres i el paisatge rural», *Any Jaume I*, Congressos organitzats per l'Institut d'Estudis Catalans, Mallorca, 2008.

(amb E. Guinot), «Els processos migratoris a les terres de parla catalana de l'època medieval a l'actualitat», *VII Congrès de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana*, Congressos organitzats per l'Institut d'Estudis Catalans, València, 2008. Ponència.

(amb M. Badia, R. Garrabou i F. Valls), «Feudal expansion and colonization of the Balearics in the Thirteenth Century», *XVth World Economic History Congress*, comunicació presentada a la sessió E-2 "Feudal expansion and economic development of European peripheries, 12th-15th centuries", Utrecht (Holanda), 2009.

Tello Aragay, Enric

(amb M. Badia, R. Garrabou i F. Valls), «The Grape Phylloxera Plague as a Natural Experiment: The Upkeep of Vineyards in Catalonia (Spain, 1858-1935)», Pre-conferència de la sessió Responses of economic systems to environmental change: past experiences, organized by Jean-Pascal Bassino (amb Pierre van der Eng) per al *XVth World Economic History Congress*, Aix-en-Provence (França), 2009.

(amb M. Badia, R. Garrabou i F. Valls), «The Grape Phylloxera Plague as a Natural Experiment: The Upkeep of Vineyards in Catalonia (Spain, 1858-1935)», *XVth World Economic History Congress*, communication to the session Q3 on Responses of economic systems to environmental change: past experiences, organized by Jean-Pascal Bassino (with Pierre van der Eng), Utrecht (Holanda), 2009.

(amb R. Garrabou, X. Cussó i J. R. Olarieta), «On the sustainability of the Mediterranean agro-ecosystems in Catalonia: land-use, fertilizing methods and nutrients balances from mid-19th century to the present», *First World Congress of Environmental History*, session 3.5 on "Sustainable agricultural systems: historical soil fertility and farm management", organitzada per Enric Tello i presidida per Verena Winiwarter, Copenague (Dinamarca), 4-8 d'agost de 2009.

(amb P. Brassley, R. Hoyle, P. Moser, G.I. Orederud i A. Mikklesen), «Landscapes, Resources and Rural Societies. Their Changes and Continuities», *Final Conference of the COST Programme for the Study of European Rural Societies*, Girona, 7-8 de setembre de 2009.

(amb J.R. Ostos), «Water Flows in Barcelona (1717-2008): Turning points in a long-term evolution of water urban metabolism», *PIRVE-ANRVD Workshop on History of Urban Imprint* organitzat per Gilles Billen a la University Pierre and Marie Curie (UPMC) i CNRS, París (França) 10-11 de setembre de 2009.

Tirado Fabregat, Daniel A.

«Historical Regional GDP in Spain: Nominal and Real Estimates», *European Science Foundation Conference: Historical Regional GDPs in Europe: 1900-2000*, European University Institute, Florència (Itàlia), 16-17 d'abril de 2009.

«The Upswing of Regional Income Inequality in Spain (1860-1930)», *XVth World Economic History Congress*, Utrecht, Holanda, agost de 2009.

Valls Junyent, F.

(amb M. Badia, R. Garrabou i E. Tello), «The Grape Phylloxera Plague as a Natural Experiment: The Upkeep of Vineyards in Catalonia (Spain, 1858-1935)», Pre-conferència de la sessió Responses of economic systems to environmental change: past experiences, organitzada per Jean-Pascal Bassino i Pierre van der Eng) per al *XVth World Economic History Congress*, Aix-en-Provence (França), 2009.

(amb M. Badia, R. Garrabou i E. Tello), «The Grape Phylloxera Plague as a Natural Experiment: The Upkeep of Vineyards in Catalonia (Spain, 1858-1935)», *XVth World Economic History Congress*, sessió Q3 "Responses of economic systems to environmental change: past experiences", organitzada per Jean-Pascal Bassino i Pierre van der Eng, Utrecht (Holanda), 2009.

«Champagne's rivals. The international competitiveness of cava: success of the firm or the district?», *XVth World Economic History Congress*, sessió K5 "Clusters versus industrial districts in the formation of competitive advantage", organitzada per Jordi Catalan, Andrea Colli i Michel Lescure, Utrecht (Holanda), 2009.

CURSOS, CONFERÈNCIES I SEMINARIS

Álvaro Moya, Adoración

«Factor empresarial y PYMEs en el desarrollo económico español. Estructuras empresariales alternativas a la gran empresa moderna », ponència presentada al Curso de Verano *Empresarialidad y desarrollo económico en la España del siglo XX*, Universidad Complutense de Madrid, Cursos de Verano de El Escorial, 13-17 julio 2009, El Escorial, Madrid.

Calvo Calvo, Àngel

«Technology transfer and local appropriation», *International Course on Scientific, Technical, and Industrial Heritage*, 14-24 de setembre de 2009, Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)-Museu de la Ciència i de la Tècnica (mNACTEC), amb la col·laboració de l'Erasmus Mundus Master Course Techniques, Patrimoines et Territoires de l'Industrie (TPTI)

Catalan Vidal, Jordi

«El factor humà en l'empenta històrica de Barcelona», *Seminari sobre Canvi humà i trajectòria urbana al llarg del temps*, Museu d'Història de Barcelona, 4 de juny de 2009.

Duran Pujol, Montserrat

«Algunos datos para el cálculo del PIB catalán (s. XVI-XVIII), con escepticismo», seminari al Departament d'Història i Institucions Econòmiques de la Facultat d'Economia i Empresa, Universitat de Barcelona, 18 de desembre de 2008.

Espuelas Barroso, Sergio

«El seguro de desempleo en la II República, 1931-1936. La evolución de las tasas de cobertura», curs *Los orígenes del Estado del Bienestar en España, 1900-1945: los seguros de accidentes, vejez, desempleo y enfermedad*. Organitzat per la Institución Fernando el Católico (CSIC), i dirigit per Vicente Pinilla i Javier Silvestre (Saragossa, 3 novembre de 2008).

Feliu Montfort, Gaspar

«Algunos datos para el cálculo del PIB catalán (s. XVI-XVIII), con escepticismo», seminari al Departament d'Història i Institucions Econòmiques de la Facultat d'Economia i Empresa, Universitat de Barcelona, 18 de desembre de 2008.

García Orallo, Ricard

«De la hipoteca a la desposesión. Subastas judiciales y coyuntura económica en la Cataluña rural de fines del siglo XIX», seminari al Departament d'Història i Institucions Econòmiques de la Facultat d'Economia i Empresa, Universitat de Barcelona, 7 de maig de 2009.

Guilera Rafecas, Jordi

«The evolution of wage inequality in Portugal and Spain over the twentieth century», seminari al Departament d'Història i Institucions Econòmiques de la Facultat d'Economia i Empresa, Universitat de Barcelona, 11 de juny de 2009.

Gutiérrez Poch, Miquel

«Per què ens diem catalanistes? Els orígens del catalanisme polític: la figura de Francesc Romaní i Puigdengolas (1831-1912)», Conferència institucional de l'11 de setembre de 2009, Ajuntament d'Igualada, Igualada.

Herranz Loncán, Alfonso

«La difusión internacional de los seguros sociales antes de 1945», Curs *Los orígenes del Estado de bienestar en España: 1900-1945. Los seguros de accidentes, vejez, desempleo y enfermedad*, Saragossa, 3 de novembre de 2008.

«The Contribution of Railways to Productivity Growth in Latin America Before 1914: The cases of Mexico, Brazil and Argentina», Seminaris de la Xarxa de Referència en Economies i Polítiques Públiques, Barcelona, 7 de novembre de 2008.

«El paper de les infraestructures en el desenvolupament econòmic a llarg termini: el cas espanyol (1850-2000)», *XX Trobada d'Economia de les Terres de l'Ebre. Les infraestructures i l'efecte econòmic sobre el territori*, Tortosa, 29-30 d'abril de 2009.

Organització del Second ESTER-GLOBALEURONET Research Design Course (RDC), «How to design, construct and formulate your doctoral thesis», Universitat de Barcelona, 28-31 de juliol.

Comentarista del treball de J. Fourie *An Inquiry into the Nature Causes and Distribution of Wealth in the Cape Colony, 1652-1795*, al Second ESTER-GLOBALEURONET Research Design Course (RDC), «How to design, construct and formulate your doctoral thesis», Universitat de Barcelona, 28-31 de juliol.

Lo Cascio, Paola

«L'esport també és cosa de dones», curs *Cinema i Esport, la societat de Masses*, organitzat pel Centre d'Estuds Històrics Internacionals de la UB, l'Institut Film-Historia i l'Associació Joves Historiadors de la UB, del 3 de març al 2 d'abril 2009.

«Construccions nacionals i transicions polítiques: els casos de Vietnam i Indonèsia», curs *L'Àsia del Sud Est*, Els Juliols UB, 23 de juliol de 2009.

Martínez Galarraga, Julio

«El potencial de mercado de las provincias españolas, 1867-1930», Seminario de Historia Económica, Universidad de Zaragoza, febrer de 2009

Pascual Domènech, Pere

«'La Caixa' i Igualada: orígens d'una cooperació secular i fructífera», Actes de celebració del centenari de 'La Caixa' a Igualada, Igualada, 2009

San Julián Arrupe, Javier

«Transmissions of economic ideas in Parliament and the institutionalization of Political Economy in the 19th century. The case of Spain», Seminari Resistance and Transference of Economic Ideas in 19th century Europe, Romano, A. i Yun, B., coords. (European University Institute), Florència (Itàlia), 5 de març de 2008.

Soto Company, Ricard

«El "regne sobre la mar" de Jaume I: el regne de Mallorca», *Jaume I i la Mallorca del seu temps*, Cicle de Conferències de l'Institut d'Estudis Eivissencs, Palma, 2008.

Tello Aragay, Enric

Comentarista dels treballs de Y. Aalders *The exploitation of the Natural Resources in Green Harbour, Spitsbergen (78°N) in the Pre-Industrial Whaling and Hunting Period*; K. Melis *A threatened existence in North-Groningen. The perceptions identity and livability in the case of Norty-Groningen, the Netherlands, after the Second World War*; i Vincent Van Roy *Science or technical skills? Circulation of academic theoretical and technical-practical knowledge in the medical professional field in Berabant (1540-1795)*, al Second ESTER-GLOBALEURONET Research Design Course (RDC), «How to design, construct and formulate your doctoral thesis», Universitat de Barcelona, 28-31 de juliol.

Torra Fernández, Lúdia

«Anàlisi dels canvis en el mercat de treball a Sabadell a partir dels capítols matrimonials (1550-1810)», Seminari a la Univeristat de Girona, abril de 2009.

PREMIS I RECONeixEMENTS

Jordi Nadal guardonat amb el premi de l'Asociación Española de Historia Económica a la trajectòria professional 2009

L'Asociación Española de Historia Económica (AEHE) ha atorgat el *Premio de la AEHE a la Trayectoria profesional* als següents professors: Gonzalo Anes y Álvarez de Castrillón, Josep Fontana i Lázaro, Jordi Nadal i Oller y Gabriel Tortella Casares, per la seva valuosa aportació científica i acadèmica i per la seva contribució al foment de la Història Econòmica.

Paloma Fernández premi ICREA Acadèmia 2008

Paloma Fernández guanya un dels deu premis ICREA Acadèmia que va rebre la UB, d'un total de 40 sol·licitats, en la seva primera convocatòria, l'any 2008. Els premis ha estat entregat pel conseller d'Innovació, Universitats i Empresa i lliurat el dimecres 18 de febrer de 2009 al Palau de la Generalitat.

Pere Pascual premi al millor article publicat en revistes espanyoles l'any 2008

Pere Pascual guanya el premi al millor article publicat en revistes espanyoles d'història econòmica convocat per l'Asociación Española de Historia Económica per un treball publicat a la *Revista de Historia Industrial* titulat "La industria del cobre en España. 1. De 1900 a 1975"

Paloma Fernández premi EBHA Paper Prize 2009

Paloma Fernández i Patricio Sáiz guanyen el premi *EBHA Paper Prize* amb el treball "Intangible Assets and Competitiveness in Spain: An Approach through Trademark Registration Data in Catalonia, 1850-1946", atorgat en el marc de la Joint Conference of the EBHA/BHC, celebrada a la University Bocconi de Milà (Itàlia) entre l'11 i el 13 de juny de 2009.

Jordi Planas premi de recerca Joan Mercader 2009

El 1r Premi Ciutat d'Igualada de recerca Dr. Joan Mercader, dotat amb 4.200 euros i la publicació de l'obra en la biblioteca Abat Oliba ha estat pel treball: *Viticultura i cooperativisme a la comarca d'Igualada: de la crisi de la fil·loxera a la Guerra Civil*, de Jordi Planas Maresma.

**Jordi Guilera Rafecas accésit del *XXI Premi Rogeli Duocastella*
*2008***

Jordi Guilera Rafecas guanya l'accésit del *XXI Premi Rogeli Duocastella*, de la Fundació "La Caixa", de Recerca en el camp de les Ciències Socials, amb el seu treball "Evolució de les desigualtats econòmiques a Espanya (1850-1964)"

DOCÈNCIA IMPARTIDA PELS MEMBRES DEL DEPARTAMENT

CURS 2008-2009

ÁLVARO MOYA, ADORACIÓN

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Curs d'introducció a la Història. Cursos de transició batxillerat-Universitat de Barcelona.
-

ANTOLÍN FARGAS, FRANCESCA

1. Història de l'Activitat Empresarial. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.
-

BENAU BERENGUER, JOSEP M.

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història Econòmica de l'Empresa. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 3. Història econòmica de les institucions i l'empresa. Màster en Història Econòmica.
 4. L'empresa en l'economia contemporània. Master de Recerca en Empresa, Finances i Assegurances
-

BLASCO MARTEL, YOLANDA

1. Història Social i Política Contemporània. Diplomatura de Relacions Laborals a l'Escola de Relacions Laborals.
-

CALOSCI, LAURA

1. Història Social i Política Contemporània. Diplomatura de Relacions Laborals a l'Escola de Relacions Laborals.
-

CALVO CALVO, ANGEL

1. Història Econòmica. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.
-

CARBONELL ESTELLER, MONTSERRAT

1. Història Política i Social Contemporània. Llicenciatura en Sociologia de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història Política i Social Contemporània. Diplomatura en Gestió i Administració Públiques de la Facultat de Dret.
 3. Desigualtat i pobresa a l'era de la globalització. Assignatura de Lliure Elecció.
-

CARRERAS MARÍN, ANNA

1. Història Econòmica. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.
-

CASTAÑEDA PEIRÓN, LLUIS

1. Història Política i Social Contemporània. Llicenciatura en Sociologia de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història Social i Política Contemporània. Diplomatura de Relacions Laborals a l'Escola de Relacions Laborals.
 3. Transformació i canvi del mercat de factors. Màster en Història Econòmica.
 4. Història financera (Indústria i finances). Màster en Història Econòmica.
-

CATALAN VIDAL, JORDI

1. Història Econòmica Mundial del segle XX. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Transformació i canvis dels sectors productius. Màster en Història Econòmica.
 3. Història industrial i de l'empresa (Empreses i empresaris). Màster en Història Econòmica.
 4. Història financera (Indústria i finances). Màster en Història Econòmica.
 5. Desenvolupament econòmic en perspectiva històrica. Master d'Economia.
-

COLOMÉ FERRER, JOSEP

1. Història Econòmica. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.
-

ESPUELAS BARROSO, SERGIO

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
-

FERNÁNDEZ PÉREZ, PALOMA

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

2. L'empresa en l'economia contemporània. Master de Recerca en Empresa, Finances i Assegurances.

FERNÁNDEZ DE SEVILLA MANSANET, TOMÀS

1. Història Econòmica. Diplomatura de Ciències Empresarials a l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

GARCÍA ORALLO, RICARD

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

GUILERA RAFECAS, JORDI

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Curs d'introducció a la Història. Cursos de transició batxillerat-Universitat de Barcelona.

GUTIÉRREZ POCH, MIQUEL

1. Història Econòmica. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

2. Història industrial i de l'empresa (Empreses i empresaris). Màster en Història Econòmica.

HERRANZ LONCÁN, ALFONSO

1. Història Econòmica Mundial del segle XX. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Història Social i Política Contemporània. Diplomatura en Relacions Laborals a l'Escola de Relacions Laborals.

3. Origen i desenvolupament de les polítiques socials. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

4. Desigualtat i pobresa en l'era de la globalització. Llicenciatura en Sociologia de la Facultat d'Econòmiques.

5. Desigualtat global i polítiques públiques. Màster en Història Econòmica.

6. Globalització i desigualtat. Màster en Economia.

LO CASCIO, PAOLA

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

PARCERISAS BENEDÉ, LLUÍS

1. Història Econòmica Mundial (classes pràctiques). Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història Econòmica (classes pràctiques). Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.
-

PASCUAL DOMÈNECH, PERE

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història Econòmica de Catalunya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 3. Transformació i canvi del mercat de factors. Màster en Història Econòmica.
-

PERES CAJÍAS, JOSÉ ALEJANDRO

1. Història Econòmica Mundial (classes pràctiques). Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història Econòmica (classes pràctiques). Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.
-

PLANAS MARESMA, JORDI

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història Econòmica. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.
 3. Història Econòmica d'Espanya. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.
-

PRAT SABARTÉS, MARC

1. Història de les Doctrines Econòmiques. Llicenciatura en Economia de la Facultat de Ciències Econòmiques.
 2. Història financera (Indústria i finances). Màster en Història Econòmica.
-

RAMON MUÑOZ, RAMON

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.
-

ROSAS VILLEGAS, CARLOS

1. Història Econòmica Mundial (classes pràctiques). Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.
-

SÁNCHEZ SUÁREZ, ALEJANDRO

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història Política i Social Contemporània. Llicenciatura en Ciències Polítiques. Facultat de Dret.
 3. Història industrial i de l'empresa (Empreses i empresaris). Màster en Història Econòmica.
 4. L'emprea en l'economia contemporània. Màster de Recerca en Empresa, Finances i Asegurances.
-

SANJULIÁN ARRUPE, JAVIER

1. Història de les Doctrines Econòmiques. Llicenciatura en Economia de la Facultat de Ciències Econòmiques.
-

SOTO COMPANYY, RICARD

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història ambiental. Màster en Història Econòmica.
-

SUDRIÀ TRIAY, CARLES

1. Experiències del desenvolupament a llarg termini. Màster en Història Econòmica.
 2. Història financera (Indústria i finances). Màster en Història Econòmica.
 3. Transformació i canvi del mercat de factors. Màster en Història Econòmica.
 4. Desenvolupament econòmic en perspectiva històrica. Master d'Economia.
-

TORRA FERNÁNDEZ, LÍDIA

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses a la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Economia a la Facultat d'Econòmiques.
-

TELLO ARAGAY, ENRIC

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses a la Facultat d'Econòmiques.
2. Economia, Ecologia i Societat. Llicenciatura en Econmia a la Facultat d'Econòmiques.
3. Economia ecològica. Màster en Història Econòmica.
4. Història ambiental. Màster en Història Econòmica.

5. Economia ecològica en perspectiva històrica. Màster en Economia.

TIRADO FABREGAT, DANIEL A.

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

3. Desigualtat i pobresa a l'era de la globalització. Llicenciatura en Sociologia a la Facultat d'Econòmiques.

4. Creixement i desenvolupament econòmic en perspectiva històrica. Màster en Història Econòmica.

5. Desigualtat Global i Polítiques Públiques. Màster en Història Econòmica.

5. Globalització i desigualtat. Màster en Economia.

VALLS JUNYENT, FRANCESC

1. Història Social i Política Contemporània. Diplomatura en Relacions Laborals de l'Escola de Relacions Laborals.

2. Història Política i Social Contemporània. Llicenciatura en Ciències Polítiques. Facultat de Dret.

3. Història industrial i de l'empresa (Empreses i empresaris). Màster en Història Econòmica.

YÁÑEZ GALLARDO, CÉSAR

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia a la Facultat d'Econòmiques.

2. Història Econòmica d'Amèrica Llatina. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

3. Història Econòmica d'Amèrica Llatina. Màster en Història Econòmica.

4. Història Econòmica d'Amèrica Llatina. Màster en Història d'Amèrica.

5. Economia llatinoamericana contemporània. Màster en Història d'Amèrica.

CURS D'INTRODUCCIÓ A LA HISTÒRIA

Cursos de Transició Batxillerat- UB Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales SIAE-GOU

Coordinador

Ramon Ramon Muñoz

El curs d' *Introducció a la Història* ha tingut un objectiu ben concret: posar un conjunt de coneixements i eines bàsiques en història, especialment mundial i contemporània, a la disposició dels estudiants que havien d'iniciar els estudis a la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales. L'estudi dels mecanismes del desenvolupament econòmic, que és un dels aspectes centrals en l'assignatura d'*Història Econòmica Mundial*, comporta analitzar les interrelacions entre factors socials, polítics i econòmics. És per això que resulta indispensable tenir uns coneixements previs suficients d'història mundial. Desgraciadament, i com l'experiència docent demostra, no sempre és així. Les confusions cronològiques o la manca de coneixement dels principals esdeveniments polítics i socials acostumen a estar presents entre un nombre relativament elevat d'alumnes. I aquestes mancances acaben dificultant l'aprenentatge dels continguts de les assignatures d'història econòmica impartides pel Departament d'Història i Institucions Econòmiques i, a la fi, representen un seriós obstacle en la seva superació. D'aquesta manera, el curs d'*Introducció a la Història* pretén que, en acabar les sessions corresponents, els estudiants que hi han participat coneguin els principals esdeveniments polítics i socials de la història mundial, moderna i, sobretot, contemporània; disposin d'un marc cronològic i geogràfic que permeti situar els principals esdeveniments econòmics; i, finalment, que estiguin en condicions d'entendre i sistematitzar correctament textos en història econòmica.

Professors (curs 2008-2009)

Sra. Adoración Álvaro Moya

Sr. Alejandro Peres Cajías

GRUPS I PROJECTES D'INNOVACIÓ DOCENT

Grup d'innovació docent a la Història Econòmica, Política i Social

2009GIDCUB09

Responsable: Miquel Gutiérrez Poch

Integrants del grup: Adoración Álvaro Moya, Francesca Antolín Fargas, Josep Maria Benaul Berenguer, Ángel Amado Calvo Calvo, Montserrat Carbonell Esteller, Anna Carreras Marín, Lluís Castañeda Peirón, Jordi Catalan Vidal, Josep Colomé Ferrer, Montserrat Duran Pujol, Sergio Espuelas Barroso, Tomàs Fernández de Sevilla Mansanet, Paloma Fernández Pérez, Jordi Guilera Rafecas, Alfonso Herranz Loncán, Julio Martínez Galarraga, Pere Pacual Doménech, Jordi Planas Maresma, Marc Prat Sabartés, Ramon Ramon Muñoz, Javier San Julián Arrupe, Àlex Sánchez Suárez, Ricard Soto Company, Carles Sudrià Triay, Enric Tello Aragay, Daniel Aurelio Tirado Fabregat, Francesc Valls Junyent, César Yáñez Gallardo

Projectes concedits al Departament

Projecte per Millorar la Qualitat Docent

Subcomissió de Millora i Innovació Docent de la Universitat de Barcelona
2007-2008

«Reelaboració de plans docents i avaluació continuada en la història econòmica, política i social»

Responsable: Miquel Gutiérrez Poch

Integrants del grup: Francesca Antolín Fargas, Josep M. Benaul Berenguer, Montserrat Carbonell Esteller, Lluís Castañeda Peirón, Jordi Catalan Vidal, Jordi Planas Maresma, Ramon Ramon Muñoz, Àlex Sánchez Suárez, Enric Tello Aragay, Daniel A. Tirado Fabregat, Francesc Valls Junyent, César R. Yáñez Gallardo

Projecte per Millorar la Qualitat Docent

Agència i Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR)
2007-2009

«Innovació docent en Història Econòmica d'Espanya i Mundial del segle XX»

Responsable: Jordi Catalan Vidal

Integrants del grup: Adoración Álvaro Moya, Josep M. Benaul Berenguer, Miquel Gutiérrez Poch, Pere Pascual Doménech, Marc Prat Sabartés, Carles Sudrià Triay, Daniel A. Tirado Fabregat, Francesc Valls Junyent.

Projecte per Millorar la Qualitat Docent
Agència i Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR)
2007-2009

«Materials docents i millora de la formació acadèmica: actualització i renovació de la Guia Pràctica d'Història Econòmica i Mundial»

Responsable: Enric Tello Aragay

Coordinador: Ramon Ramon Muñoz

Becari: Julio Martínez Galarraga

Integrants del grup: Àngel Calvo Calvo, Montserrat Carbonell Esteller, Anna Carreras Marín, Josep Colomé Ferrer, Paloma Fernández Pérez, Alfonso Herranz Loncán, Jordi Planas Maresma, Àlex Sánchez Suárez, Ricard Soto Company, César Yáñez Gallardo

Projecte per Millorar la Qualitat Docent
Agència i Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR)
2009

«Eines on line en el procés d'aprenentatge de la història econòmica en els ensenyaments d'economia i empresa. Ús a l'aula i en el treball de l'alumnat»

Responsable: Miquel Gutiérrez i Poch

Integrants del grup: Francesca Antolín Fargas, Josep M. Benaul Berenguer, Àngel Amado Calvo Calvo, Montserrat Carbonell Esteller, Anna Carreras Marín, Lluís Castañeda Peirón, Jordi Catalan Vidal, Josep Colomé Ferrer, Sergio Espuelas Barroso, Tomàs Fernández de Sevilla Mansanet, Paloma Fernández Pérez, Guillermo Gil-Mugurza Llorente, Miquel Gutiérrez Poch, Alfonso Herranz Loncán, Lluís Parcerisas Benede, José Alejandro Peres Cajías, Jordi Planas Maresma, Marc Prat Sabartés, Ramon Ramon Muñoz, Carlos Joanell Rosas Villegas, Javier San Julián Arrupe, Àlex Sánchez Suárez, Ricard Soto Company, Carles Sudrià Triay, Enric Tello Aragay, Daniel A. Tirado Fabregat, Francesc Valls Junyent, César Roberto Yáñez Gallardo

Projectes en què participen membres del Departament

Projecte per Millorar la Qualitat Docent
Agència i Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR)
2006-2008

Grup d'Innovació Docent de gestió i Administració Pública (GID-GAP)

Responsable: Marina Soler

Hi participa: Montserrat Carbonell Esteller

Projecte per Millorar la Qualitat Docent
Agència i Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR)
2007-2009

Potenciació de les competències transversals als ensenyaments d'economia i empresa mitjançant casos pràctics

Responsable: Román Adillón

Hi participa: Miquel Gutiérrez Poch

TERCER CICLE

Entre els anys 1991 i 2009, el Departament d'Història i Institucions Econòmiques de la Universitat de Barcelona i el Departament d'Economia i Història Econòmica de la Universitat Autònoma de Barcelona han organitzat un Programa Interuniversitari de Tercer Cicle d'Història i Institucions Econòmiques, especialment dissenyat per a oferir formació superior en economia i en història econòmica. Diferents convocatòries d'aquest programa van obtenir finançament de la Secretaria d'Estat d'Educació i Universitats, del Ministerio d'Educación y Ciencia, així com diverses ajuts de la Generalitat de Catalunya. El programa va rebre un ajut ADQUA del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya a la convocatòria de 2003 (DOGC, 3854-31/03/2003). També li va ser atorgada la menció de qualitat del Ministeri d'Educació i Ciència (referència 2003-00370) amb una puntuació de 81,9 sobre cent per part de l'ANECA. Aquesta menció va ser renovada ininterrompudament fins el curs 2008-2009.

Durant el curs 2008-2009, coincidint amb el segon any del bienni 2007-2009, es va produir l'adaptació del programa al Espai Europeu d'Educació Superior. Aquesta adaptació es va traduir en la substitució de l'antic Programa Interuniversitari de Doctorat en Història i Institucions Econòmiques per un Programa de Doctorat en Història Econòmica amb dues fases. La primera (fase de formació) és el Màster Interuniversitari d'Història Econòmica, la primera edició del qual va tenir lloc durant el curs 2008-2009. La segona (fase de recerca) o Estudis de Doctorat en Història Econòmica, es va iniciar al setembre de 2009.

El Màster Interuniversitari d'Història Econòmica és un Màster de Recerca de 60 crèdits, en el qual participen, a més de la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Saragossa.

Coordinador General del Màster

Dr. Daniel A. Tirado Fabregat (fins abril 2009)
Dr. Alfonso Herranz Loncán (des d'abril de 2009)

Coordinador del Doctorat

Dr. Alfonso Herranz Loncán

PROFESSORS PARTICIPANTS EN EL PROGRAMA DE MÀSTER

Universitat de Barcelona

Dr. Josep Maria Benaul Berenguer
Dr. Lluís Castañeda Peiron
Dr. Jordi Catalan Vidal
Dr. Miquel Gutiérrez Poch
Dr. Alfonso Herranz Loncán
Dr. Pere Pascual Domènech
Dr. Jordi Planas Maresma
Dr. Marc Prat Sabartés
Dr. Alejandro Sánchez Suárez
Dr. Ricard Soto Company
Dr. Carles Sudrià Triay
Dr. Enric Tello Aragay
Dr. Daniel Tirado Fabregat
Dr. Francesc Valls Junyent
Dr. Cesar Yáñez Gallardo

Universitat Autònoma de Barcelona

Dra. Anna M. Aubanell Jubany
Dr. Xavier Cussó Segura
Dr. Esteve Deu Baigual
Dr. Daniel Devolder
Dr. Pere Fatjó Gómez
Dr. Ramon Garrabou Segura
Dra. Montserrat Llonch Casanovas
Dr. Jordi Maluquer de Motes
Dr. Joan Martínez Alier
Dr. Roser Nicolau Nos
Dr. Josep Pujol Andreu
Dr. Carmen Sarasúa García
Dra. Alberta Toniolo

Universidad de Zaragoza

Dr. Ernesto Clar Moliner
Dr. Fernando Collantes Gutiérrez
Dra. Pilar Erdozain Azpilicueta
Dr. Domingo Gallego Martínez
Dr. Luis Germán Zubero
Dra. Gracia Gómez Urdáñez
Dr. Iñaki Iriarte Goñi
Dr. José Antonio Mateos Royo
Dr. José Ramón Moreno Fernández
Dr. Vicente Pinilla Navarro
Dr. Agustín Sancho Sora
Dr. Javier Silvestre Rodríguez
Dr. Fernando Zulaica Palacios

Professors convidats

Professors convidats al Programa (ajuts de mobilitat de professors del MEC)

Dr. Andrea Colli, Professor de la Universitat Luigi Bocconi
18-22 de maig de 2009

Dr. Wilson Suzigan, Professor de l'Instituto de Geociências/UNICAMP
(Brasil)
26-28 de maig de 2009

Dr. Robert Allen, Professor de la Universitat de Oxford
2-4 de juny de 2009

Dr. Nikolaus Wolf, Professor de la Universitat de Warwick
10-12 de juny de 2009

ESTRUCTURA DEL MÀSTER

Mòdul 1 (obligatori). Desenvolupament i creixement econòmic: teoria i història

Assignatures:

- 1.1. Creixement i desenvolupament econòmic en perspectiva històrica (5 crèdits).
 - Part 1. Models de creixement i convergència.
 - Part 2. Visions i models de desenvolupament.
- 1.2. Experiències del desenvolupament a llarg termini (5 crèdits).
 - Part 1. Experiències de desenvolupament i subdesenvolupament.
 - Part 2. Història econòmica d'Amèrica Llatina.

Mòdul 2 (obligatori). Desenvolupament econòmic en perspectiva històrica: sectors i factors.

Assignatures:

- 2.1. Transformació i canvis dels sectors productius (5 crèdits).
 - Part 1. Sistemes agroalimentaris.
 - Part 2. Industrialització i serveis.
- 2.2. Transformació i canvi dels mercats de factors (5 crèdits).
 - Part 1. Mercat de capital
 - Part 2. Mercat de treball

Mòdul 3 (obligatori). Determinants del desenvolupament.

Assignatures:

- 3.1. Història econòmica de les institucions i l'empresa (5 crèdits).
 - Part 1. El paper de les institucions.
 - Part 2. Història de l'empresa.
- 3.2. Globalització, Canvi Tècnic i Canvi Demogràfic (5 crèdits).
 - Part 1. La globalització en la història.
 - Part 2. Població i canvi tècnic.

Mòdul 4 (obligatori). Treball de recerca en Història Econòmica (20 crèdits).

Mòdul 5 (optatiu). Línies de recerca en Història Econòmica.
Assignatures:

- 5.1. Història industrial i de l'empresa (Empreses i empresaris) (2,5 crèdits) (UB).
- 5.2. Història financera (Indústria i finances) (2,5 crèdits).
- 5.3. Experiències regionals de desenvolupament (2,5 crèdits).
- 5.4. Desigualtat Global i Polítiques Públiques (2,5 crèdits).
- 5.5. Alimentació, Salut i Nivells de Vida (2,5 crèdits).
- 5.6. Economia Ecològica (2,5 crèdits).
- 5.7. Història Ambiental: Energia i Territori (2,5 crèdits).
- 5.8. Història agrària i de la gestió dels recursos naturals (Agricultura i canvi econòmic) (2,5 crèdits)

TESIS DOCTORALS I TREBALLS DE RECERCA

TESIS DOCTORALS LLEGIDES AL DEPARTAMENT D'HISTÒRIA I INSTITUCIONS ECONÒMIQUES

El 24 de novembre de 2008 es va defensar la tesi doctoral presentada per Marc Badia Miró, ***La localización de la actividad económica en Chile, 1870-1973***, dirigida pel Dr. César Yáñez Gallardo. Tribunal: Dr. Eduardo Cavieres (Universidad Católica de Valparaíso), Dr. Xavier Tafunell (UPF), Dra. Daniel A. Tirado (UB), Dr. Josep Maria Arauzo (URV) i Dr. Alfonso Herranz (UB).

El 23 de setembre de 2009 es va defensar la tesi doctoral presentada per Mario Matus González, ***Precios y salarios reales en Chile durante el ciclo salitrero, 1880-1930***, dirigida pel Dr. Jordi Maluquer de Motes (UAB). Tribunal: Dr. David Reher (UCM), Dr. Luis Riveros (Universidad de Chile) i Dr. César Yáñez (UB).

PROGRAMA DE DOCTORAT EN HISTÒRIA I INSTITUCIONS ECONÒMIQUES

Treballs de recerca presentats per l'obtenció del Diploma d'Estudis Avançats, corresponents als estudiants del bienni 2007-2009

Defensats a la Universitat de Barcelona

Mauro Da Silva Dockhorn

El proceso de electrificación. Historia de una empresa: La Electricidad S.A. (1896-1962)

Dr. Esteve Deu, director.

Comissió avaluadora: Dra. Anna M. Aubanell (UAB), Dr. Josep M. Benaul (UB) i Dr. Esteve Deu.

Cristian Ducoing Ruiz

Inversión en maquinaria y crecimiento económico en el largo plazo. Chile 1890 – 2005

Dr. César Yáñez, director.

Comissió avaluadora: Dr. Carles Sudrià (UB), Dr. Xavier Tafunell (UPF) i Dr. César Yáñez (UB).

Xavier Garcia Barber

La industria de la cerveza en España: último tercio del siglo XIX – 1939

Dr. Ángel Calvo, director.

Comissió avaluadora: Dr. Ángel Calvo (UB), Dr. Esteve Deu (UAB) i Dr. Francesc Valls (UB).

Francisco J. Irigoyen Jadraque

Desigualdad y Migraciones entre Cataluña y Andalucía, 1940-1975

Dr. Alfonso Herranz, director.

Comissió avaluadora: Dr. Alfonso Herranz (UB), Dra. Montserrat Llonch (UAB) i Dr. Marc Prat (UB).

José Alejandro Peres Cajías

Ingresos fiscales en Bolivia, 1900-1930: nueva evidencia empírica para interpretar la fiscalidad

Dr. Alfonso Herranz, director.

Comissió avaluadora: Dr. Josep Mª Duran (UB), Dr. Alfonso Herranz (UB) i Dra. Mar Rubio (U. Pública de Navarra).

José Miguel Sanjuán Marroquín

La burguesía barcelonesa decimonónica: Un estudio a través de los mayores contribuyentes entre 1853-1883

Dr. Carles Sudrià, director.

Tribunal: Dr. Lluís Castañeda (UB), Dra. Àngels Solà (UB) i Dr. Carles Sudrià (UB).

Kaloyan Stanev

Regional integration and inequality: Socioeconomic indicators of regional development in Eastern Europe: The case of Bulgaria 1881-2002

Dr. Daniel A. Tirado, director.

Comissió avaluadora: Dr. Marc Badia (UOC), Dra. Anna Carreras (UB) i Dr. Jordi Martí-Henneberg (UdL).

Defensats a la Universitat Autònoma de Barcelona

Juan Ignacio Campa

Agricultura y reforma agraria legal en México, 1915-1991

Dr. Ramon Garrabou, director.

Comissió avaluadora: Dr. Enric Tello (UB), Dr. Jordi Planas (UB), Dr. Xavier Cussó (UAB)

Hernán Cerda Toro

La importancia de la infraestructura vial en el crecimiento económico chileno durante el siglo XX

Dr. Alfonso Herranz, director.

Comissió avaluadora: Dra Anna Matas (UAB), Dr Xavier Fageda (UB) i Dr César Yañez (UB).

Elena Franco

El empleo en las TIC. Un estudio sobre segregación ocupacional en España, 1995-2007

Dra. Carmen Sarasúa, directora.

Comissió avaluadora: Dra Teresa Torns (UAB), Dr Angel Díaz Chao (UOC), Dr. Iñaki Santa Cruz (UAB).

Joan Ramon Ostos Falder

Els fluxos d'aigua a Barcelona (1704-2007). Evolució dels cabals d'abastament i consum d'aigua canalitzada en el metabolisme urbà

Dr. Enric Tello Aragay, director.

Comissió avaluadora: Dr. Xavier Cussó (UAB), Dr. Jordi Roca (UB) i Dr. Alejandro Sánchez (UB).

Ana Paula Solís

La evolución de la Capacidad y la Generación eléctrica en México, 1879-2000.

Dra. Anna Aubanell, directora.

Comissió avaluadora: Dr. Jordi Maluquer de Motes (UAB), Dr Carles Sudrià (UB), Dra Francesca Antolín (UB).

ORGANITZACIÓ DE LA RECERCA

La recerca dels membres del Departament d'Història i Institucions Econòmiques s'organitza en diferents estructures, entre les quals tenen una especial rellevància el Centre d'Estudis «Antoni de Capmany» d'Economia i Història Econòmica i la Xarxa de Referència en Economia i Polítiques Públiques de la Generalitat de Catalunya.

CENTRE D'ESTUDIS «ANTONI DE CAPMANY» D'ECONOMIA I HISTÒRIA ECONÒMICA

El Centre d'Estudis «Antoni de Capmany» d'Economia i Història Econòmica té com a objectiu fomentar, projectar i difondre la recerca i la transferència de coneixement en el seu àmbit especialitzat, que és el desenvolupament econòmic de les nostres societats des d'una perspectiva de llarg termini. El Centre promou la col·laboració amb entitats públiques i privades, promociona l'assessorament científic en l'àmbit de la seva competència, edita publicacions científiques i realitza accions de comunicació i difusió de les activitats realitzades. Actualment té en curs set projectes de recerca.

El Centre està constituït pels membres dels grups de recerca nascuts en l'àmbit del Departament d'Història i Institucions Econòmiques:

Dr. Carles Sudrià Triay (director)

Dr. Francesc Valls Junyent (secretari)

Personal Investigador: Dr. Rafael Alcalde Ceravalls, Dra. Francesca Antolín Fargas, Dr. Marc Badia Miró, Dr. Josep M. Benaül Berenguer, Dra. Yolanda Blasco Martel, Dr. Àngel Calvo i Calvo, Dra. Montserrat Carbonell Esteller, Dra. Anna Carreras Marín, Dr. Lluís Castañeda i Peirón, Dr. Jordi Catalan Vidal, Dr. Josep Colomé Ferrer, Dra. Montserrat Duran Pujol, Dr. Gaspar Feliu Montfort, Dra. Paloma Fernández Pérez, Dr. Miquel Gutiérrez Poch, Dr. Alfonso Herranz Loncán, Dr. Jordi Nadal Oller, Dr. Pere Pascual Domènech, Dr. Jordi Planas Maresma, Dr. Marc Prat Sabartés, Sr. Ramon Ramon Muñoz, Dr. Javier San Julián Arrupe, Dra. Ester Sánchez Sánchez, Dr. Alejandro Sánchez Suárez, Dr. Raimon Soler Becerro, Dr. Ricard Soto Company, Dr. Enric Tello Aragay, Dr. Daniel A. Tirado Fabregat, Dr. Francesc Valls Junyent, Dr. César Roberto Yáñez Gallardo.

Personal en formació: Sra. Adoración Álvaro Moya, Sra. Laura Calosci, Sr. Alex Elu Terán, Sr. Sergio Espuelas Barraoso, Sr. Tomàs Fernández de Sevilla Mansanet, Sr. Jordi Guilera Rafecas, Sra. Celia Lozano López de Medrano, Sr. Julio Martínez Galarraga, Sra. Pilar Nogués Marco, Sr. Lluís Parcerisas Benedé, Sra. Anna Solé del Barrio, Sr. Daniel Vázquez Saavedra

GRUP DE RECERCA CONSOLIDAT

Grup de Recerca Història i desenvolupament econòmics (indústria, empresa i sostenibilitat)

2009 SGR153

2009-2013

Agència per la Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca

Import: 44.800 €

Investigador principal: Dr. Carles Sudrià Triay

Investigadors: Dr. Carles Sudrià Triay, Dr. Rafael Alcalde Ceravalls, Sra. Adoración Álvaro Moya, Dra. Francesca Antolín Fargas, Dr. Marc Badia Miró, Dr. Josep M. Benaul Berenguer, Dra. Yolanda Blasco Martel, Sra. Laura Calosci, Dr. Àngel Calvo i Calvo, Dra. Montserrat Carbonell Esteller, Dra. Anna Carreras Marín, Dr. Lluís Castañeda i Peirón, Dr. Jordi Catalan Vidal, Dr. Josep Colomé Ferrer, Dra. Montserrat Duran Pujol, Sr. Alex Elu Terán, Sr. Sergio Espuelas Barroso, Dr. Gaspar Feliu Montfort, Dra. Paloma Fernández Pérez, Sr. Tomàs Fernández de Sevilla Mansanet, Sr. Jordi Guilera Rafecas, Dr. Miquel Gutiérrez Poch, Dr. Alfonso Herranz Loncán, Sra. Celia Lozano López de Medrano, Sr. Julio Martínez Galarraga, Dr. Jordi Nadal Oller, Sra. Pilar Nogués Marco, Sr. Lluís Parcerisas Benedé, Dr. Pere Pascual Domènech, Dr. Jordi Planas Maresma, Dr. Marc Prat Sabartés, Sr. Ramon Ramon Muñoz, Dr. Javier San Julián Arrupe, Dra. Esther Sánchez Sánchez, Dr. Alejandro Sánchez Suárez, Sra. Anna Solé del Barrio, Dr. Raimon Soler Becerro, Dr. Ricard Soto Company, Dr. Enric Tello Aragay, Dr. Daniel A. Tirado Fabregat, Dr. Francesc Valls Junyent, Sr. Daniel Vázquez Saavedra, Dr. César Roberto Yáñez Gallardo

Grup de Recerca Història Industrial i de l'Empresa

Comissionat per a Universitats i Recerca

Projectes de recerca per potenciar els grups de recerca consolidats

2005SGR 00854

2005-2008

Import: 39.000 €

Investigador principal: Dr. Carles Sudrià Triay

Investigadors: Dr. Carles Sudrià Triay, Dr. Rafael Alcalde Ceravalls, Dra. Francesca Antolín Fargas, Sr. Marc Badia Miró, Dr. Josep Maria Benaul Berenguer, Dra. Yolanda Blasco Martel, Sra. Laura Calosci, Dr. Àngel Calvo Calvo, Dra. Montserrat Carbonell Esteller, Dr. Lluís Castañeda Peiron, Dr. Jordi Catalan Vidal, Sr. Alexander Elu Terán, Sr. Sergio Espuelas Barroso, Dra. Paloma Fernández Pérez, Sr. Tomàs Fernández de Sevilla Mansanet, Sr. Jordi Guilera Rafecas, Dr. Miquel Gutiérrez Poch, Dr. Alfonso Herranz Loncan, Sra. Celia Lozano López de Medrano, Sr. Julio Martínez Galarraga, Sra. Pilar Nogués Marco, Dr. Pere Pascual Domènech, Dr. Marc Prat Sabartés, Dr. Ramon Ramon Muñoz, Dr. Alejandro Sánchez Suárez, Sra. Anna Solé del Barrio, Dr. Raimon Soler Becerro, Dr. Daniel Tirado Fabregat, Dr. Francesc Valls Junyent, Sra. Alessandra Vannini, Sr. Daniel Vázquez Saavedra

Projectes de recerca finançats en convocatòries competitives

*Orígenes y desarrollo de los distritos industriales exportadores, 1765-2008:
un análisis desde la historia económica*

HAR2009-07571/HIST

2009-2011

Ministerio de Educación y Ciencia. Dirección General de Investigación

Import: 40.000 €

Investigador principal: Dr. Jordi Catalan Vidal

Investgadors: Dr. Jordi Catalan, Dr. Alejandro Sánchez Suárez, Dr. Josep Maria Benaul Berenguer, Dra. Francesc Valls Junyent, Dr. Miquel Gutiérrez Poch, Sr. Ramon Ramon Muñoz, Dr. Marc Prat Sabartés, Sra. Adoració Álvaro Moya, Sr. Tomàs Fernández de Sevilla Mansanet, Dr. Jordi Nadal Oller, Sr. Guillermo Gil-Mugarza Llorente, Dra. Montserrat Llonch Casanovas, Dr. José Antonio Miranda Encarnación, Dra. Esther M. Sánchez Sánchez

Factores de crecimiento económico regional en España y Portugal, 1850-2008: un análisis desde la Historia Económica

ECO2009-13331-C02-02/ECON

2009-2011

Ministerio de Educación y Ciencia. Dirección General de Investigación

Import: 42.000 €

Investigador principal: Dr. Alfonso Herranz Loncán

Investigadors: Dr. Alfonso Herranz Loncán, Dr. Daniel Aurelio Tirado Fabregat, Dr. Javier San Julián Arrupe, Dra. Anna Carreras Marín, Sr. Sergio Espuelas Barroso, Sr. Julio Martínez Galarraga, Sr. Jordi Guilera Rafecas, Sr. José Alejandro Peres Cajías, Dr. Jordi Domènech Feliu, Dr. Pedro Lains, Dr. Alexander Elu Terán, Dra. Margarita Vilar Rodríguez, Dr. Marc Badia Miró

Redes empresariales y grupos de interés en el avance de la segunda revolución tecnológica en España (siglos XIX y XX)

ECO2008-00398/ECON

2008-2011

Ministerio de Educación y Ciencia. Dirección General de Investigación

Import: 39.930 €

Investigador principal: Dra. Paloma Fernández Pérez

Investigadors: Dra. Paloma Fernández Pérez, Dra. Francesca Antolín Fargas, Dr. Àngel Calvo Calvo, Dr. Pablo Díaz Morlán, Dr. Mikel Sáez García.

Caras ocultas del desarrollo económico: energía, territorio y cambio global en el Mediterráneo Occidental desde la Baja Edad Media hasta la actualidad

SEJ2006-15108-C02-01/GEOG

2007-2009

Dirección General de Investigación. Ministerio de Educación y Ciencia

Programa Nacional de Promoción General del Conocimiento

Import: 40.000 €

Investigador principal: Dr. Enric Tello Aragay

Investigadors: Dr. Enric Tello Aragay, Dr. Jordi de Bolós Masclans, Dr. Josep Colomé Ferrer, Dr. Xavier Cussó Segura, Dr. Ramon Garrabou Segura, Dr.

Gabriel Jover Avellà, Dr. José Ramon Olarieta Alberdi, Dr. Jordi Planas Maresma, Dr. Enric Saguer Hom, Dr. Ricard Soto Company, Dr. Enric Vicedo Rius, Sr. Antoni Mas i Forners.

*Revoluciones tecnológicas y crecimiento económico en España, 1785-1985:
Un enfoque de historia industrial*

SEJ2005 – 02498 / ECON

2005-2008

Ministerio de Educación y Ciencia. Dirección General de Investigación.

Investigador principal: Dr. Jordi Catalan Vidal

Import: 25.200 €

Investigadors: Dr. Jordi Catalan Vidal, Dr. Daniel Aurelio Tirado Fabregat, Dr. Alejandro Sánchez Suárez, Dr. Josep Maria Benaul Berenguer, Dr. Alfonso Herranz Loncán, Dr. Francesc Valls Junyent, Dr. Miquel Gutiérrez Poch, Sr. Ramon Ramon Muñoz, Dr. Marc Badia Miró, Sr. Sergio Espuelas Barroso, Sra. Anna Solé del Barrio, Sra. Alessandra Vannini, Sr. Julio Martínez Galarraga, Dr. Jordi Nadal Oller, Dra. Montserrat Llonch Casanovas, Dra. Lina Gálvez Muñoz

El sistema financiero en el desarrollo económico de España (1814-1874). La financiación del sector privado

SEJ 2005 – 02869 / ECON

2005-2008

Ministerio de Educación y Ciencia. Dirección General de Investigación

Investigador principal: Dr. Carles Sudrià Triay

Import: 22.400 €

Investigadors: Dr. Carles Sudrià Triay, Dr. Pere Pascual Domènech, Dr. Lluís Castañeda Peirón, Dr. Josep Maria Benaul Berenguer, Dr. Francesc Valls Junyent, Dr. Marc Prat Sabartés, Dr. Alejandro Sánchez Suárez, Dra. Montserrat Carbonell Esteller, Sr. Alexander Elu Terán, Sr. Daniel Vázquez Saavedra, Dr. Andrés Hoyo Aparicio, Dr. Joaquim Cuevas Casaña, Dra. Yolanda Blasco Martel

Instituciones, Mercado y Crecimiento Económico. Redes Empresariales e Industrias de Red en España (siglos XIX-XX)

SEJ2005-02788/ECON

2005-2008

Ministerio de Educación y Ciencia. Dirección General de Investigación.

Import: 31.059 €

Investigador principal: Dra. Paloma Fernández Pérez

Investigadors: Dra. Paloma Fernández Pérez, Dra. Francisca Antolín Fargas, Dr. Angel Calvo Calvo

Gran empresa familiar en perspectiva internacional de largo plazo

050671

2009-2010

Fundació Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA)

Import: 50.000 €

Investigador principal: Dra. Paloma Fernández Pérez

Creixement demogràfic i desenvolupament urbanístic d'un nucli de colonització vitícola. Els Hostalets de Pierola 1720-1936

20009 ACOM 00002

2009-2010

Agència per la Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca

Import: 6.850 €

Investigador principal: Dr. Francesc Valls i Junyent

Investigadors: Dr. Josep Colomé Ferrer, Dr. Jordi Planas Maresma, Sra.

Montserrat Cucurella Jorba, Dr. Francesc Valls Junyent

Contractes programa

Contracte programa del Grup de Recerca en Història i Desenvolupament Econòmic (indústria, empresa i sostenibilitat)

1 de juliol de 2009-31 de desembre de 2009

Facultat d'Economia i Empresa

Investigador principal: Dr. Carles Sudrià Triay

Contracte programa del Grup de Recerca en Història Industrial i de l'Empresa

1 de gener de 2009-29 de juny de 2009

Facultat d'Economia i Empresa

Investigador principal: Dr. Carles Sudrià Triay

Contracte programa del Grup de Recerca en Economies Pre-Industrial i Aspectes Agraris de les Economies Industrial

1 de gener de 2009-29 de juny de 2009

Facultat d'Economia i Empresa

Import principal: Dr. Enric Tello Aragay

Contracte programa del Grup de Recerca en Història del Pensament Econòmic

1 de gener de 2009-29 de juny de 2009

Facultat d'Economia i Empresa

Investigador principal: Dr. Marc Prat Sabartés

Contracte programa del Grup de Recerca en Història Industrial i de l'Empresa

2008

Facultat d'Economia i Empresa

Investigador principal: Dr. Carles Sudrià Triay

Contracte programa del Grup de Recerca en Economies Pre-Industrial i Aspectes Agraris de les Economies Industrial

2008

Facultat d'Economia i Empresa

Investigador principal: Dr. Gaspar Feliu Montfort

Contracte programa del Grup de Recerca en Història del Pensament Econòmic

2008

Facultat d'Economia i Empresa

Investigador principal: Dr. Jordi Pascual Escútia

Convenis

Evolució històrica d'Hispano Mecano Eléctrica (1958-2008)

Hispano Mecano Eléctrica SAU

(FBG 304871)

2008

Investigador principal: Dr. Miquel Gutiérrez Poch

Els orígens històrics del dèficit català en polítiques socials

Conselleria d'Acció Social i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya

(FBG 304931)

2008

Investigador principal: Dr. Alfonso Heranz Loncán

Estudi socioeconòmic del Barcelonès Nord i de l'Hospitalet de Llobregat

Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

2008

Investigador principal: Daniel A. Tirado Fabregat

Recopilació documental sobre els orígens de la indústria gasista de Catalunya

Fundació Gas Natural (FBG304971; FBG304378)

2007-2008

Investigador principal: Dr. Carles Sudrià Triay

Atles industrial de Catalunya

Ministerio de Industria y Energía (FBG303479) CIDEM (FBG303723)

CIDEM (FBG303749)

2006-2008

Investigadors principals: Dr. Jordi Nadal Oller, Dr. Josep Maria Benaul Berenguer i Dr. Carles Sudrià Triay

La Farga Lacambra (1808-2000). Un estudi socio-econòmic

La Farga Lacambra (FBG302048)

Investigadors principals: Dr. Jordi Nadal Oller i Dr. Pere Pascual Domènech

Història del Banc de Barcelona

Banco de Santander Central Hispano-Conselleria d'Economia de la Generalitat de Catalunya (FBG302502)

Investigadors: Dr. Carles Sudrià Triay i Dr. Yolanda Blasco Martel

**XARXA DE REFERÈNCIA D'R+D+I EN ECONOMIA I POLÍTQUES PÚBLIQUES
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA**

(XREPP)

La **Xarxa de Referència D'R+D+I en Economia i Polítiques Públiques de la Generalitat de Catalunya (XREPP)** va ser creada per resolució del Departament d'Educació i Universitats de 20 de novembre de 2006.

XREPP és una xarxa de recerca orientada principalment al disseny i a l'avaluació de les polítiques públiques. En aquest sentit, el seu principal objectiu consisteix en la realització de producció científica que informi i orienti l'elaboració i avaluació de polítiques públiques de rellevància per a la societat en tres àmbits diferenciats.

Els resultats obtinguts han de servir per orientar les polítiques industrials de les administracions públiques.

Les línies de recerca pròpies de XREPP són:

- Polítiques socials (salut, educació, medi ambient, dependència i sistemes de seguretat social).
- Economia Pública
- Regulació Econòmica
- Geografia econòmica i localització industrial
- Demografia empresarial i polítiques industrials
- Capital humà: educació superior i demanda de qualificació
- Economia catalana

La xarxa agrupa a cinc grups de recerca de quatre universitats diferents:

- **Centre d'Anàlisi Econòmica i de les Polítiques Socials (CAEPS)** de la Universitat de Barcelona.
- **Grup de Recerca d'Economia i Polítiques Públiques (GREP)** de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- **Grup d'Investigació en Economia Pública (GIEP)** de la Universitat de Girona
- **Grup de Recerca d'Indústria i Territori (GRIT)** de la Universitat Rovira i Virgili.
- **Grup de Recerca en Globalització, Desigualtat Econòmica i Polítiques Públiques en Perspectiva Històrica (GRGDEP)** de la Universitat de Barcelona.

El Grup de Recerca en Globalització, Desigualtat Econòmica i Polítiques Públiques en Perspectiva Històrica (GRGDEP) neix en el si del Departament d'Història i Institucions Econòmiques de la Universitat de Barcelona i la major part dels seus membres ho són, també, del Grup de Recerca consolidat de la Generalitat de Catalunya en Història Industrial i de l'Empresa.

Membres

Daniel A. Tirado Fabregat (Universitat de Barcelona)- Director
Alfonso Herranz Loncán (Universitat de Barcelona)
Ramon Ramon i Muñoz (Universitat de Barcelona)
Marc Prat Sabartès (Universitat de Barcelona)
Julio Martínez Galarraga (Universitat de Barcelona)
Marc Badia Miró (Universitat Oberta de Catalunya)
Anna Carreras Marín (Universitat de Barcelona)
Jordi Guilera (Universitat de Barcelona)
Sergio Espuelas (Universitat de Barcelona)
Elena Martínez Ruiz (Universitat de Alcalá de Henares)
José Alejandro Peres Cajías (Universitat de Barcelona)
Carolina Roman (Universidad de la República, Montevideo, Uruguay)
Javier Silvestre Rodríguez (Universidad de Zaragoza)
Margarita Vilar Rodríguez (Universidade da Coruña)
Javier San Julián Arrupe (Universitat de Barcelona)
Alexander Elu Terán (European University Institute)

Línies de recerca

- Globalització, desigualtat territorial i polítiques públiques en perspectiva històrica
- Indicadors de desenvolupament econòmic regional en el llarg termini
- Globalització, tamany de mercat i desigualtat econòmica regional
- Els orígens de les polítiques de cohesió territorial
- Cohesió vs. Creixement econòmic
- Desigualtat econòmica en el llarg termini: mesures i determinants
- Orígens de l'Estat del Benestar
- La desigualtat econòmica com a determinant del creixement de les societats

**Activitats de la Xarxa de Referència en Economia i Polítiques
Públiques organitzades pel grup de Recerca en Desigualtat
Econòmica i Polítiques Públiques en Perspectiva Històrica**

Curs 2008/2009

**Seminaris de la Xarxa de Referència en Economia i Polítiques
Públiques**

17 d'octubre de 2008

Markus Brunner (CAEPS-UPF)

«*Population size and civil conflict risk. Evidence from instrumental variable estimates*»

7 de novembre de 2008

Alfonso Herranz (UB)

«*The Contribution of Railways to Productivity Growth in Latin America Before 1914: The cases of Mexico, Brazil and Argentina*»

27 de novembre de 2008

Leandro Prados de la Escosura (Universidad Carlos III Madrid)

«*International Inequality and Polarization in Living Standards, 1870-2000*»

4 de desembre de 2008

Daniel Fernando Carolo (Universidade Lisboa)

«*The Politics of Pension Reforms: What comparative pension expenditure in Portugal and Spain can reveal about south-European welfare performance?*»

27 Febrer 2009

Henry Willebald (Universidad Carlos III)

«*Natural resource abundant economies during the first globalization: growth, inequality and frontier expansion*»

19 Juny 2009

Emmanuele Felice (Universita di Bologna)

«*Regional value added in Italy (1891-2001) and the backbone of a long term picture*»

Workshops

28-31 Juliol 2009

Second ESTER-Globaleuronet Research Design Course (RDC) of «How to Design, Construct and Formulate your Doctoral Thesis».

23-24 Abril 2009

Reunió Internacional: «*Health Care Access, Financing and Use*» en col·laboració amb la London School of Economics

Altres projectes en què participen membres del Departament

*Energia y economia en America Latina y el Caribe, desde mediados del siglo
XIX a finales del siglo XX*

Ministerio de Ciencia y Tecnología

Programa Nacional de Promoción General del Conocimiento

SEJ2007-60445

2007-2010

Investigador principal: Dr. Albert Carreras

Membres del Departament que participen en el projecte: Dra. Anna
Carreras Marín i Dr. César Yáñez Gallardo

Revista de Historia Industrial

Edita:

Departament D'Història i Institucions Econòmiques (Universitat de Barcelona)

Fundador y director emérito:

Jordi Nadal (Universitat de Barcelona)

Consejo de Redacción

Directores:

Antonio Parejo (Universidad de Málaga)

Carles Sudrià (Universitat de Barcelona)

Editor:

Álex Sánchez (Universitat de Barcelona)

Vocales:

Joám Carmona Badia (Universidad de Santiago)

Albert Carreras (Universitat Pompeu Fabra)

Jordi Catalan (Universitat de Barcelona)

Antonio Escudero (Universidad de Alicante)

Antonio Gómez Mendoza (Universidad Complutense de Madrid)

Mathias Kipping (York University, Toronto)

Jordi Maluquer De Motes (Universitat Autònoma de Barcelona)

José Miguel Martínez Carrión (Universidad de Murcia)

Núria Puig (Universidad Complutense de Madrid)

Marcelo Rougier (Universidad de Buenos Aires)

Max-Stephan Schulze (London School of Economics)

Luciano Segreto (Università di Firenze)

Jaume Torras (Universitat Pompeu Fabra)

Secretario:

Marc Prat (Universitat de Barcelona)

Coordinadora de Recensiones:

Adoración Álvaro (Universitat de Barcelona)

Consejo Asesor:

Franco Amatori (Università Luigi Bocconi, Milán)

Alber Broder (Université Paris XII)

Pere Pascual (Universitat de Barcelona)

Jaime Reis (Universidade de Lisboa)

Redacci3n, administraci3n y suscripciones:
DEPARTAMENT D'HIST3RIA I INSTITUCIONS ECON3MIQUES
FACULTAT DE CI3NCIES ECON3MIQUES I EMPRESARIALS.
UNIVERSITAT DE BARCELONA
AVDA. DIAGONAL, 690. 08034 BARCELONA
TEL. 93 402 19 32
FAX. 93 402 45 94
E-mail: r.historiaindustrial@ub.edu

Producci3n:
PUBLICACIONS I EDICIONS DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Dep. Legal: B-35.219-92
ISSN: 1132-7200

NÚMERO 38 (2008-3)

SUMARIO

ARTÍCULOS

ESTEVE DEU Y MONTERRAT LLONCH, *La maquinaria textil en Cataluña: de la total dependencia exterior a la reducción de importaciones, 1870-1959*

ANDRÉS M. REGALSKY, *Entre el estado y el mercado. Competencia y regulación ferroviaria en la Argentina de comienzos del siglo XX*

GRACIELA PAMPIN, *La industria de bienes electrónicos y el desarrollo tecnológico en la Argentina. Expansión y crisis de Winco, S.A., 1954-1980*

PERE PASCUAL DOMÈNECH, *La industria del cobre en España II. De 1976 a 2005*

PABLO DÍAZ MORLÁN, ANTONIO ESCUDERO, MIGUEL ÁNGEL SÁEZ GARCÍA, *El desmantelamiento de la siderurgia integral del Mediterráneo español (1977-1984)*

RECENSIONES

Youssef CASSIS, *Capitals of Capital. A History of International Financial Centres, 1780-2005*, Cambridge, Cambridge University Press, 2006, XIV + 385 pp., por LUCIANO SEGRETO

Adolfo MEISEL ROCA y Margarita VEGAACEVEDO *La calidad de vida biológica en Colombia: antropometría histórica, 1870-2003*. Cartagena, Banco de la República, Centro de Estudios Económicos Regionales, 2007, 224 pp., por HÉCTOR GARCÍA MONTERO

ROMERO MACIAS, E. M. (Dir.) *Los ferrocarriles en la provincia de Huelva. Un recorrido por el pasado*, Universidad de Huelva, Huelva, 2007, 590 pp., por JUAN DIEGO PÉREZ CEBADA

Núria PUIG y Eugenio TORRES, *Banco Urquijo. Un banco con historia*, Madrid, Turner, 2008, 273 pp., por JOSÉ LUÍS GARCÍA RUIZ

Jorge BASABE y Marcela HERNÁNDEZ (coords.), *Los estudios de empresarios y empresas. Una perspectiva internacional*, México, Plaza y Valdés, 2007, 240 pp., por EUGENIO TORRES VILLANUEVA

Anes Álvarez de Castrillón, Gonzalo (dir.), *Un siglo de luz. Historia empresarial de Iberdrola*, Iberdrola-Ediciones El Viso, Madrid, 2006, 759 pp., por ISABEL BARTOLOMÉ

María Monserrat, ÁLVAREZ MARTÍN, *La industria fabril en Castilla y León durante el primer franquismo (1939-1959)*, Universidad de Valladolid, Valladolid, 2007, 301 pp., por ESTHER M. SÁNCHEZ

Ernerst REIG MARTÍNEZ (Dir), *Competitividad, crecimiento y capitalización de las regiones españolas*, Fundación BBVA, Bilbao, 2007, 375 pp., por ROSELLA NICOLINI

Alan M. RUGMAN, *Las Multinacionales Regionales. Las empresas multinacionales y la dirección estratégica global*, Madrid, Ediciones Akal, 2007, 269 pp., por MARÍA FERNÁNDEZ MOYA

NÚMERO 39 (2009-1)

SUMARIO

ARTÍCULOS

- FRANCO AMATORI, *Business History: State of the Art and Controversies*
- LLORENÇ FERRER, *El beneficio de los tejidos. La empresa Berenguer i Cía., de Artés, en la industrialización catalana*
- CARLES MANERA, SEBASTIÀ SANSÓ Y ANDREU SANSÓ, *La industria de la perla El caso de Majorica, fábrica de perlas artificiales (1902-2005)*
- ISABEL BARTOLOMÉ, *Un holding a escala ibérica. Electra del Lima y el Grupo Hidroeléctrico (1908-1944)*
- MARGARITA VILAR Y ELVIRA LINDOSO, *El negocio de la Guerra Civil en Galicia, 1936-1939*

RECENSIONES

- Pere PASCUAL i Jordi NADAL, *El Coure*. Eumo Editorial / La Farga Group, 2008, 2 Vols., 1.248 pp., por ANTONIO ESCUDERO
- Gregory CLARK, *A Farewell to Alms: A Brief Economic History of the World*, Princeton University Press, Princeton, NJ, 2007, xii + 420 pp., por RAFAEL ALCALDE
- Geoffrey JONES y Jonathan ZEITLIN (eds.), *The Oxford Handbook of Business History*, Oxford, Oxford University Press, 2008, 717 pp., por JOSEP M. BENAUL
- David EDGERTON, *Innovación y tradición. Historia de la tecnología moderna*, Barcelona, Crítica, 2007, 337 pp., por SANTIAGO LÓPEZ
- Salvador SALORT i VIVES, *Vivir y morir en Alicante Higienistas e inversiones públicas en salud (1859-1923)*, Publicaciones Universidad de Alicante, Alicante, 2008, 298 pp., por PEDRO P. CASTROVIEJO
- Vicent SOLER i MARCO (coord.), "Los distritos industriales", *Mediterráneo Económico*, 13, Fundación Cajamar, Almería, 2008, 479 pp., por BIENVENIDO MARZO
- Miguel RODRÍGUEZ LLOPIS (dir.) y José Miguel MARTÍNEZ CARRIÓN (coord.), *Atlas Histórico ilustrado de la región de Murcia y su antiguo reino*. Fundación Séneca/ Agencia de Ciencia y Tecnología de la región de Murcia, 2006, 372 pp. más ilustraciones, mapas y gráficos, por ANTONIO PAREJO
- Santiago de LUXÁN MELÉNDEZ y José Luis CASADO GONZÁLEZ, *La industria cervecera en Canarias. Desarrollo y evolución de la marca "Tropical" (1924-1993)*. Compañía Cervecera de Canarias, Las Palmas, 2005, 239 pp. con ilustraciones., por ANTONIO PAREJO
- Andrea TAPPI, *Un'impresa italiana nella Spagna di Franco. Il rapporto FIAT-SEAT dal 1950 al 1980*, CRACE, Perugia, 2008, 173 pp., por TOMÀS FERNÁNDEZ DE SEVILLA

NÚMERO 40 (2009-2)

SUMARIO

Dossier

Presentación

NÚRIA PUIG Y EUGENIO TORRES, *La internacionalización de la empresa española: una visión a largo plazo*

ARTÍCULOS

MARÍA FERNÁNDEZ-MOYA, *Multinacionales del castellano. El proceso de internacionalización del sector editorial español (1898-2008)*

IGOR GOÑI, *De Esperanza y Unceta a ASTRA-Unceta y Cía., S. A., una empresa armera ante el mercado internacional (1908-1970)*

VERONICA BINDA, *La internacionalización de las grandes empresas en dos naciones mediterráneas. Italia y España, 1950-2002*

LLUÍS VIRÓS, *Dumpers españoles en el mundo. El proceso de internacionalización de Ausa (1956-2005)*

EUGENIO TORRES, *La internacionalización de dos grandes empresas constructoras españolas: FCC y Dragados (c. 1960-1992)*

RECENSIONES

Josep M. BENAUL BERENGUER; Antoni GARRIDO TORRES; y Carles SUDRIÀ TRIAY, *Caixa Sabadell: finanzas y acción social, 1859-2009*, Obra Social Caixa Sabadell, Sabadell, 2009, 558 pp., por MANUEL TITOS MARTÍNEZ

Claudio BELINI y Marcelo ROUGIER, *El Estado Empresario en la Industria Argentina*, Ediciones Manantial, Buenos Aires, 2008, 338 pp., por JUAN ODISIO

Stephan HAGGARD y Robert R. KAUFMAN, *Development, Democracy and Welfare States. Latin America, East Asia and Eastern Europe*, Princeton University Press, Princeton and Oxford, 2008, 473 pp., por SERGIO ESPUELAS

Alfred D. CHANDLER, *La mano visible. La revolución de la gestión en la empresa norteamericana*, Esade Fondo, Ediciones Belloch, Barcelona, 2008, 733 pp., por ANNA SOLÉ DEL BARRIO

Manuel CERDÀ PÉREZ, *Arqueología industrial*, Universitat de València, València, 2009, 260 pp., por JULIÁN SOBRINO

Carlos LARRINAGA, *El ingeniero de caminos Manuel Peironcely (1818-1884). Modernización y obra pública en la España del siglo XIX*, Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos del País Vasco, Bilbao, 2007, 263 pp., por L.J. CORONAS VIDA

Isabel BARTOLOMÉ, *La industria eléctrica en España (1890-1936)*, Banco de España, Madrid, 2007, 165 pp., por JAVIER PUEYO

R. GARRABOU y J.M. NAREDO (eds.), *El paisaje en perspectiva histórica. Formación y transformación del paisaje en el mundo mediterráneo*, Prensas Universitarias de Zaragoza, Zaragoza, 2008, 414 pp., por LLUÍS PARCERISAS

Alberte MARTÍNEZ LÓPEZ (dir.), Luis GIADÁS ÁLVAREZ, Jesús MIRÁS ARAUJO, Carlos PIÑEIRO SÁNCHEZ y Gustavo REGO VEIGA, *Aguas de La Coruña 1903-2003. Cien años al servicio de la ciudad*, LID, Madrid, 2004, 310 pp., por JUAN RAMON OSTOS

Joseba LEBRANCÓN NIETO, *El Consorcio de la Zona Franca de Vigo. Industria, comercio y desarrollo urbano*, CZFV, Vigo, 2008, 256 pp., por ÉLVIRA LINDOSO

Javier VIDAL OLIVARES, *Las alas de España. Iberia, líneas aéreas. De aerolínea de bandera a transportista mundial (1940-2005)*, Universitat de València, València, 2008, 268 pp., por ESTHER SÁNCHEZ

SEMINARIS DEL DEPARTAMENT

SEMINARIS DEL DEPARTAMENT D'HISTÒRIA I INSTITUCIONS ECONÒMIQUES

Curs 2008/2009

Coordinadors

Dr. Miquel Gutiérrez Poch
Dr. Lluís Castañeda Peirón

9 d'octubre de 2008

JEFFREY G. WILLIAMSON
Harvard University

Ancient Inequality (Coauthored with Branko Milanovic, World Bank & Peter H. Lindert, University of California – Davis)

13 de novembre de 2008

XAVIER TAFUNELL
Universitat Pompeu Fabra

La formación de capital en América Latina durante la primera globalización

27 de novembre de 2008

LEANDRO PRADOS DE LA ESCOSURA
Universidad Carlos III

International Inequality and Polarization in Living Standards, 1870-2000

18 de desembre de 2008

GASPAR FELIU I MONTSERRAT DURAN
Universitat de Barcelona

Algunos datos para el cálculo del PIB catalán (s. XVI-XVIII), con escepticismo

22 de gener de 2009

EUGENIO TORRES VILLANUEVA
Universidad Complutense de Madrid

La internacionalización de dos grandes empresas constructoras españolas: FCC y Dragados (c. 1960-1992)

26 de febrer de 2009

PABLO DÍAZ MORLÁN Y MIKEL SÁEZ
Universitat d'Alacant

La reestructuración de la siderurgia integral española en el espejo europeo (1971-1986): una oportunidad perdida

5 de març

JANE HUMPHRIES

All Souls College, University of Oxford

Industrious Children? Child labour and the British industrial revolution

26 de març de 2009

DANIEL M.G. RAFF

Wharton School, University of Pennsylvania

The Book-of-the-Month Club: A Reconsideration

7 de maig de 2009

RICARD GARCÍA

Universitat de Barcelona

De la hipoteca a la desposesió. Subastas judiciales y coyuntura económica en la Cataluña rural de fines del siglo XIX

11 de juny de 2009

JORDI GUILERA RAFECAS

Universitat de Barcelona

The evolution of wage inequality in Portugal and Spain over the twentieth century

